

Archeologienota

Wevelgem, Nijverheidslaan 6
Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota Wevelgem, Nijverheidslaan 6. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteurs

Christine Swaelens & Toon De Herdt

Erkende archeoloog

Christine Swaelens (Erkenningsnummer: 2016/00150)

BAAC-Projectnummer

2019-0957

Plaats en datum

Gent, 13 december 2019

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 1312

ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

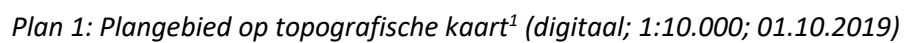
Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens	1
1.2	Juridisch kader en onderzoektraject	4
1.3	Aanleiding	4
1.4	Huidige situatie en geplande werken	5
1.4.1	Huidige situatie	5
1.4.2	Geplande werken en bodemingrepen	7
1.5	Randvoorwaarden	11
2	Bureauonderzoek	12
2.1	Werkwijze en strategie	12
2.1.1	Onderzoeksdoelstelling	12
2.1.2	Onderzoeksvragen	12
2.1.3	Methoden en technieken	12
2.2	Assessment	14
2.2.1	Landschappelijk kader	14
2.2.2	Historisch kader	26
2.2.3	Cartografische bronnen	27
2.2.4	Archeologisch kader	34
2.3	Synthese onderzoeksresultaten	40
2.3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	40
2.3.2	Archeologische verwachting	40
2.3.3	Syntheseplan	40
2.4	Besluit	42
2.4.1	Potentieel op kennisvermeerdering	42
2.4.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	42
2.4.3	Keuze onderzoeksmethode	43
2.4.4	Afbakening onderzoeksterrein	44
3	Samenvatting	45
4	Lijsten	46
4.1	Figurenlijst	46
4.2	Plannenlijst	46
4.3	Tabellenlijst	46
5	Bibliografie	47
6	Bijlagen	50

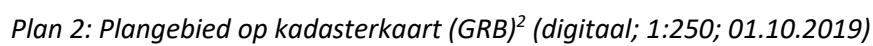
1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Wevelgem, Nijverheidslaan 6		
Ligging	Nijverheidslaan 6, 8560 Gullegem (Wevelgem), West-Vlaanderen		
Kadaster	Gullegem (Wevelgem), Afdeling 3, Sectie A, Percelen 427K en 442N3		
Coördinaten	Noordwest:	x: 66662.33	y: 171479.20
	Noordoost:	x: 66827.54	y: 171523.69
	Zuidwest:	x: 66693.17	y: 171367.29
	Zuidoost:	x: 66905.52	y: 171424.13
Projectnummer BAAC Vlaanderen		2019-0957	
Bureauonderzoek	Projectcode	2019I401	
	Erkende archeoloog	Christine Swaelens (Erkenningsnummer: 2016/00150)	
	Betrokken actoren	Christine Swaelens (archeoloog) Toon De Herdt (archeoloog)	
	Betrokken derden	-	

BAAC Vlaanderen Rapport 1312

[illegible]

1.2 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein aan de Nijverheidslaan in Wevelgem zal door de initiatiefnemer een nieuwbouw gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen, waaronder de aanleg van een wegenis, verharde parkeerplaatsen en de bouw van een groot koelmagazijn, die qua omvang een directe bedreiging betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Wevelgem, Nijverheidslaan 6* bedraagt 21.475 m², de geplande bodemingrepen beslaan het volledige plangebied en hebben dus een oppervlakte van 21.475 m². Het plangebied valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te

verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³ Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor 'beschermde onroerend erfgoed' opgenomen in het Geoportaal.

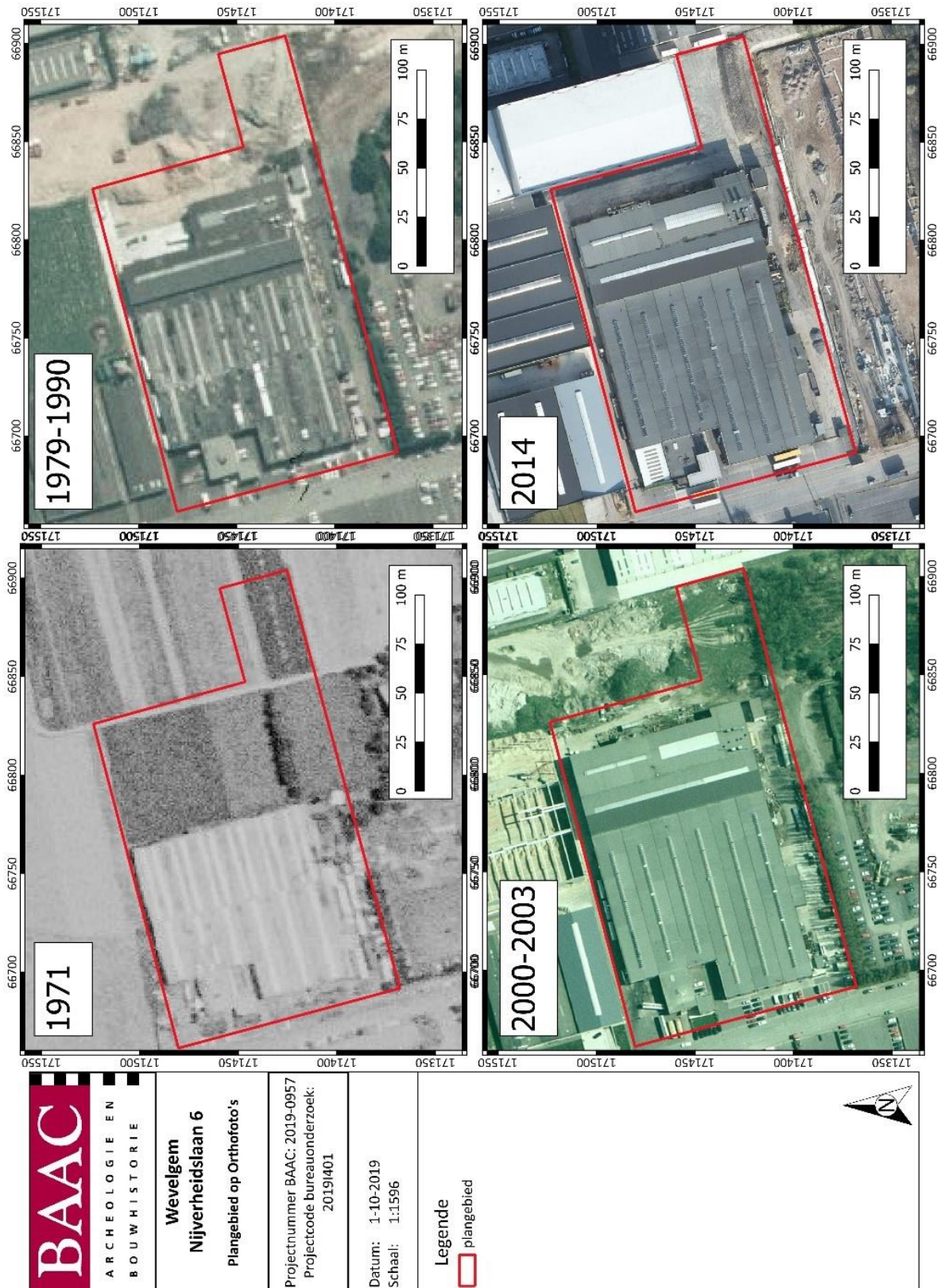
Aangezien het plangebied in een industriegebied ligt en de totale oppervlakte van de bodemingreep 5.000m² of meer bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze bekrachtigde archeologienota wordt bij de stedenbouwkundige aanvraag gevoegd.

1.4 Huidige situatie en geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

Binnen het plangebied bevindt zich tegenwoordig een bakstenen loods, die er al minstens 45 jaar staat en steeds werd uitgebreid. Het is onzeker welke verstoring de bouw van deze loods en omliggend verharding met zich mee heeft gebracht. De loods behoorde toe aan Atomex, een bedrijf dat voertuigen produceerde voor de bevoorrading van vliegtuigen op luchthavens, maar in januari 2014 failliet ging. Eén van de percelen in het oosten van het plangebied bleef de laatste decennia steeds onbebouwd.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017.

Figuur 1: Plangebied op orthofoto van 1971, 1979-1990, 2000-2003 en 2014⁴ (digitaal; 1:1; 03.10.2019)

⁴ AGIV 2019c; AGIV 2019d; AGIV 2019g; AGIV 2019h

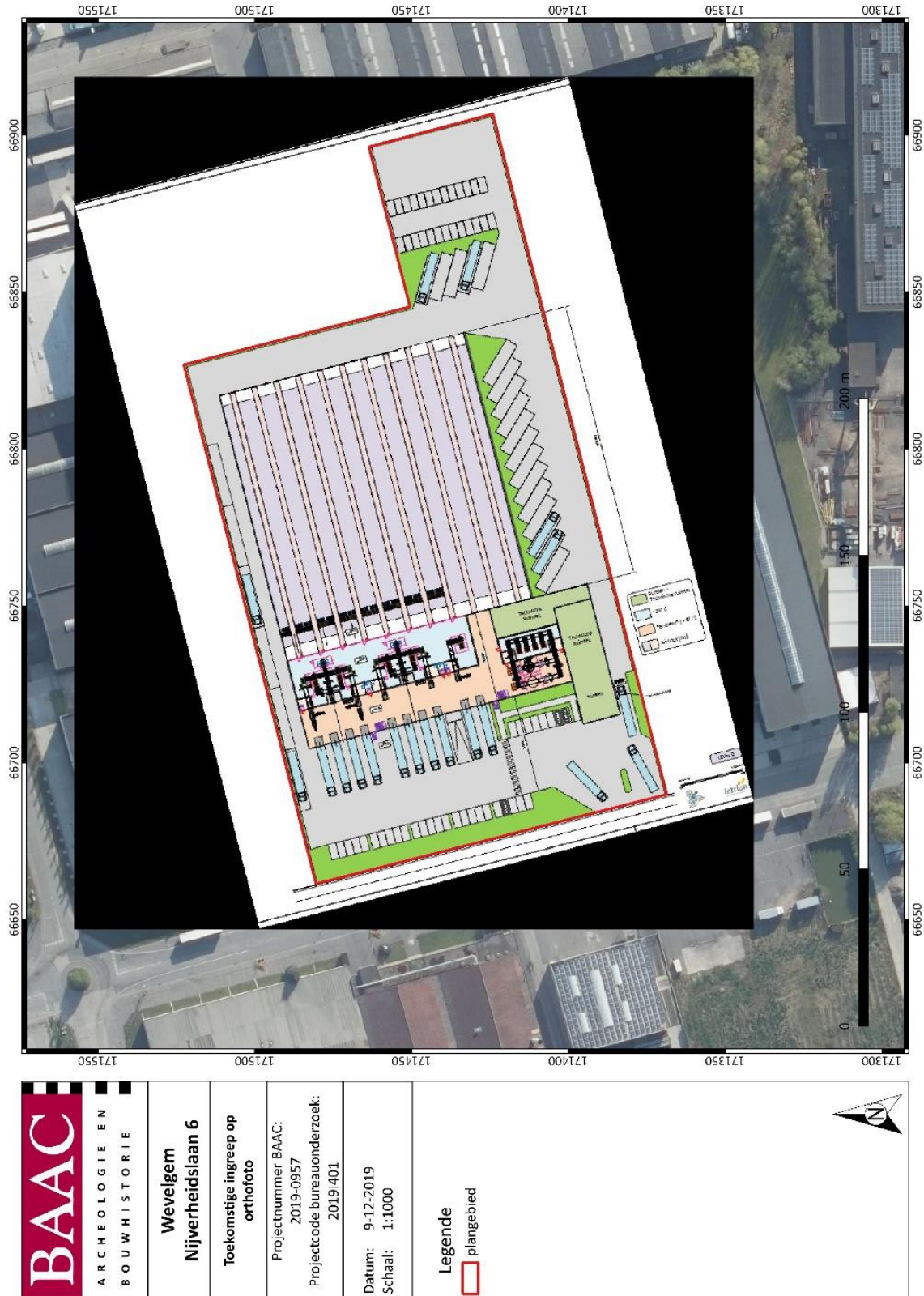
1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein de afbraak van de huidige loods en de bouw van een groot koelmagazijn met bureaus en laad- en loskaaien. Verder wordt de verharding rondom ook helemaal opnieuw aangelegd (Plan 3). Bij deze bodemingrepen worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de bouwingrepen worden hieronder beschreven.

De voornaamste ingreep bestaat uit de bouw van een koelmagazijn (10.050 m²) op het terrein, met bijhorende transitzone, technische ruimte en burelen. Die zal gefundeerd worden op een betonplaat tot 1,39 m onder het maaiveld, met daaronder betonnen palen tot 17 m onder het maaiveld (Figuur 3). Deze palen zullen telkens een rechtstreekse verstoring opleveren van 66 cm diameter. Het gaat in totaal om 1269 dergelijke boringen (Figuur 2). De palen worden ingepland volgens een grid van 3,22 m op 2,445 m, goed voor gemiddeld 12,7 palen per 100 m² (Figuur 2, Bijlage 1). De plaatsing van deze palen zal een aanzienlijke verstoring van het bodemarchief met zich mee brengen. Niet alleen wordt op deze manier een ruime 434 m² rechtstreeks verstoord, maar daarbovenop zal de grond rondom de boorkolom telkens weg worden geduwd en verplaatst worden, waardoor de onrechtstreekse impact van deze ingreep vele malen wordt vergroot. Bovendien zal het, door de diepe inplanting en de grote spreiding van de palen over het terrein, zo goed als onmogelijk zijn deze in de toekomst te verwijderen, zonder nog meer schade aan de bodem toe te brengen. Daarbovenop zal de op de palen rustende betonplaat tot 1,39 m onder het huidige maaiveld worden ingegraven en zo de bovenste delen van de bodem volledig verstoren. Enkel in de transitzone tussen de koelinstallaties en de laad- en loskaaien wordt een strook voorzien van 8 m breed waar opgehoogd zal worden tot 1,20 m boven het maaiveld (Figuur 3).

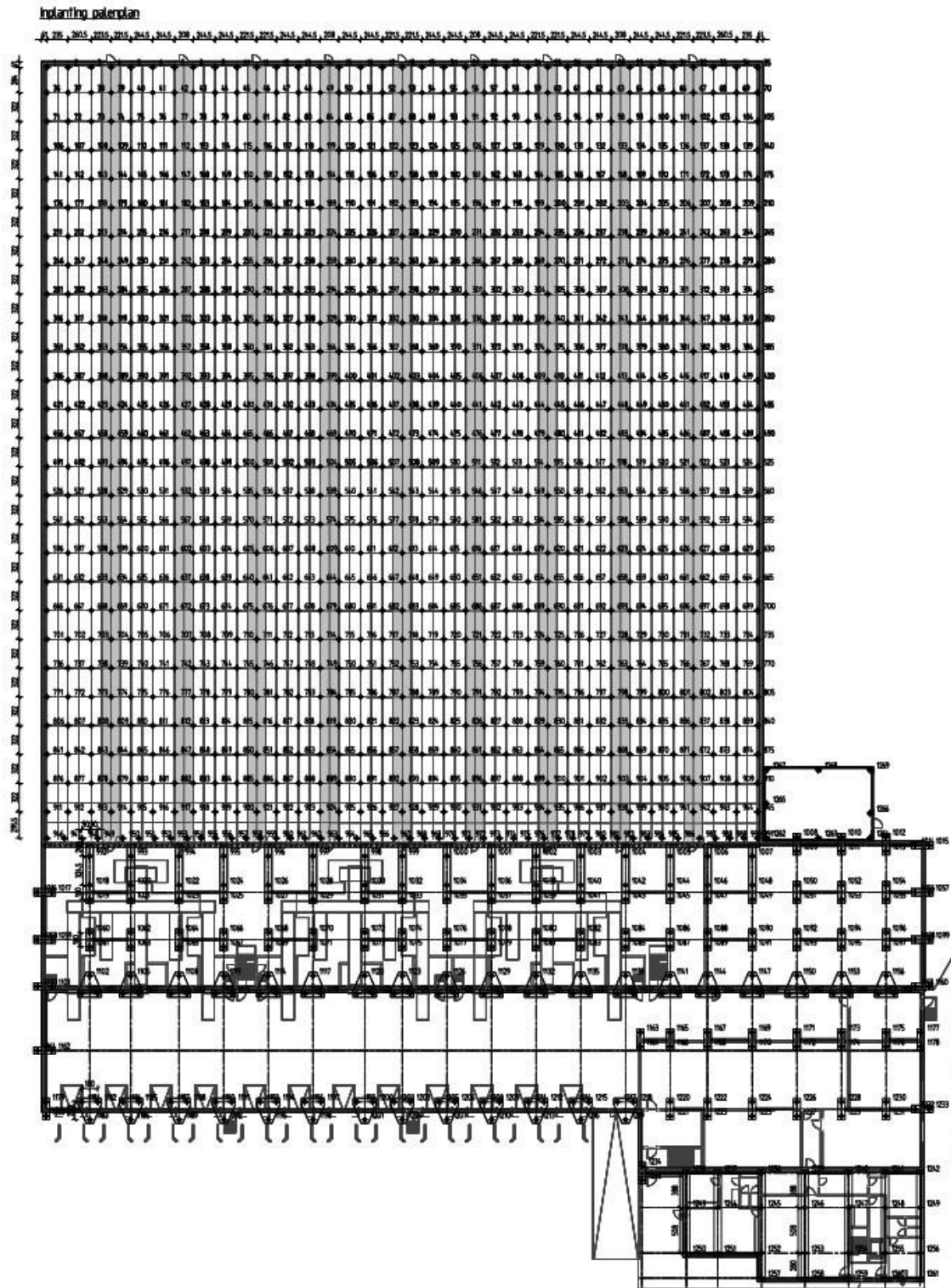
Rondom het koelmagazijn wordt over het gehele perceel verharding voorzien in functie van parkeerplekken voor auto's en vrachtwagens, de in- en uitrit en plek voor vrachtwagens om rondom het gebouw te rijden (Plan 3). Deze verharding zal worden opgebouwd uit twee lagen asfalt (10 cm) bovenop een koffer uit beton en steenpuin (ongeveer 40 cm).

Plan 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁵ op orthofoto⁶(digitaal; 1:1; 9.12.2019)

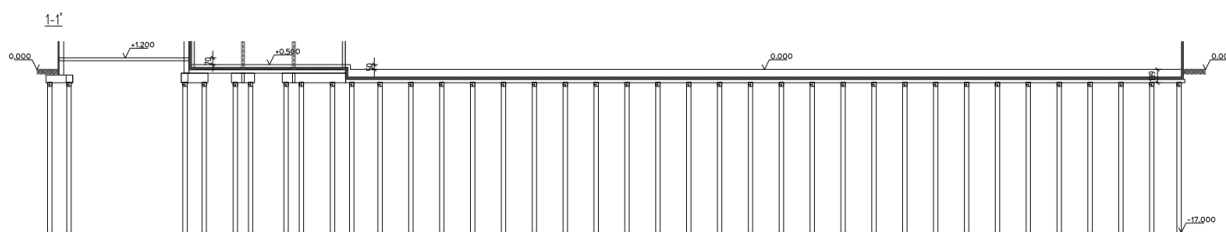
⁵ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁶ AGIV 2019f

Figuur 2: Implanting funderingspalen toekomstige ingreep (plan in grotere resolutie in bijlage)⁷.

⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer

Figuur 3: Doorsnede funderingspalen (plan in grotere resolutie in bijlage)⁸

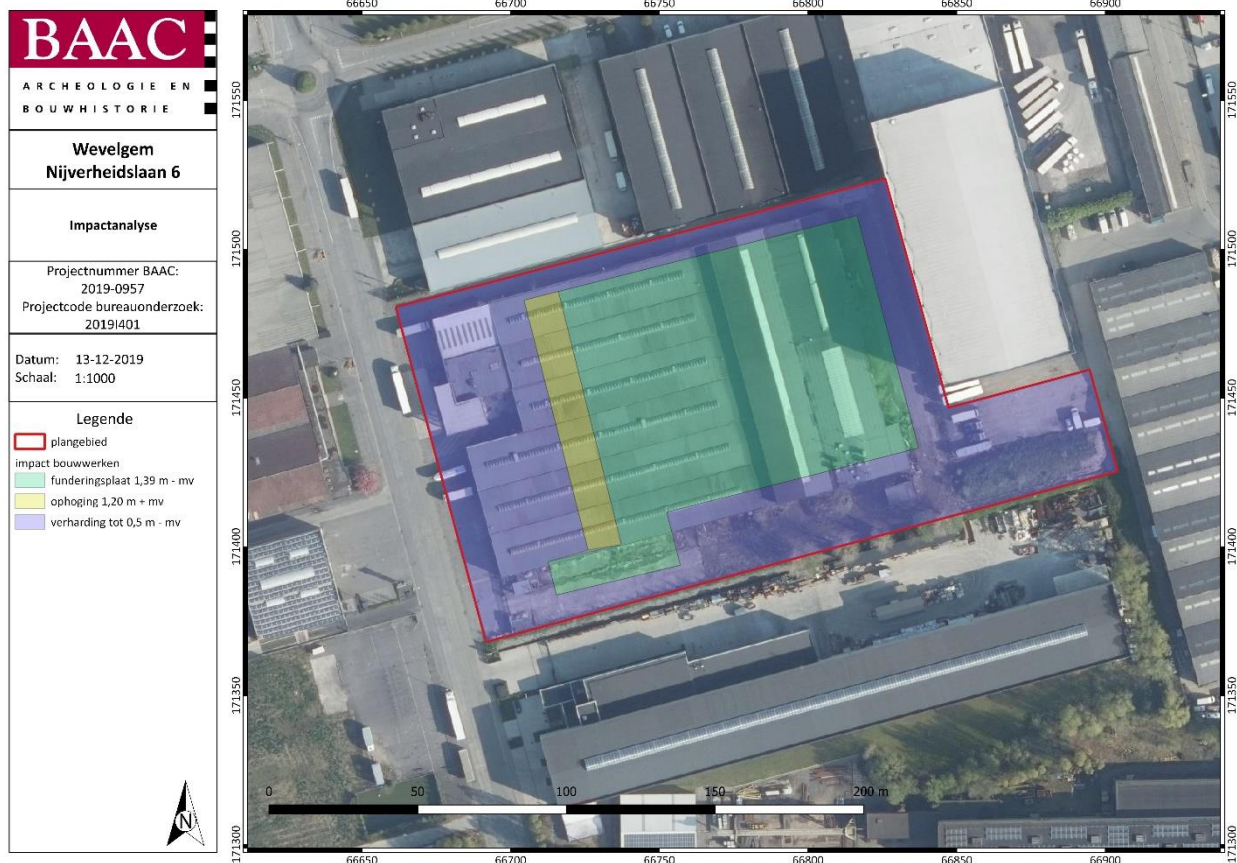
Impactanalyse

Het ingraven van de betonplaat onder het koelmagazijn zal de bodem tot zeker 1,39 m onder het maaiveld volledig verstoren. Daarbovenop zal de onderliggende paalfundering de bodem in kolommen van 66 cm² verspreid over de hele oppervlakte van het koelmagazijn tot 17 m onder het maaiveld verstoren. Hoewel er strook van 8 m breed ter hoogte van de transitzone uiteindelijk opgehoogd zal worden tot 1,20 m boven het maaiveld, kan er niet van worden uitgegaan dat deze zone onverstoord zal blijven tijdens de bouwwerken rondom. Onder het koelmagazijn mag dus uitgegaan worden van een volledige verstoring van het bodemarchief, tot op zeer grote diepte.

Ook rondom het koelmagazijn, waar de nieuwe verharding zal worden aangelegd, dient rekening te worden gehouden met een rechtstreekse verstoring van 50 cm onder het maaiveld, doordat de rechtstreekse geschatte verstoring tot 50 cm onder het maaiveld zal reiken en daarbij een buffer van minstens 20 cm in rekening gebracht dient te worden, rekening houdend met het gebruik van zware machines bij het afbreken van de aanwezige verharding, het boren van de paalfundering en het af- en aanvoeren van zand en constructiemateriaal. Deze kunnen door verdere compactering van de ondergrond ook de bovenste decimeters van de afgegraven grond verder verstoren.

In het kader van de geplande ingreep zal de bodem over het ganze terrein dus tot zeker 50 cm onder het maaiveld worden verstoord, onder het koelmagazijn tot 1,39 m onder het maaiveld en lokaal zelfs tot 17 m onder het maaiveld, waar de palen in de ondergrond worden geboord.

⁸ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Plan 4: Weergave impact bouwwerken op orthofoto⁹ (digitaal; 1:1; 13.12.2019)

1.5 Randvoorwaarden

Vanwege het feit dat er nog gebouwen op het terrein staan die moeten worden gesloopt, betreft het hier een archeologienota met uitgesteld vooronderzoek. Dit houdt in dat de ingreep in de bodem zoals gesteld in het programma van maatregelen op een later tijdstip, na sloop van de gebouwen uitgevoerd dient te worden.

De sloop zelf dient initieel te worden beperkt tot de bovengrondse structuren. Alle ondergrondse structuren (kelders, funderingen...) en zachte lagen (stabilisatie) onder maaiveldhoogte dienen onaangeroerd te blijven tot na het archeologisch onderzoek. Eventueel aanwezige vloerplaten of verharding dienen wel verwijderd te worden, om het archeologisch onderzoek mogelijk te maken.

⁹ AGIV 2019e

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:

- Wat is de aard van deze waarden?
- Wat is de bewaringstoestand van deze waarden?
- Betreft het behoudenswaardige archeologische waarden?
- Wat is de relatie tussen deze waarden en het landschap?
- Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto

- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal. Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken. Naast de gangbare historische kaarten is ook Cartesius geraadpleegd.¹⁰

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- CAI-kaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart
- De topografische kaart uit 1948

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

¹⁰ CARTESIUS 2019

2.2 Assessment

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

2.2.1 Landschappelijk kader

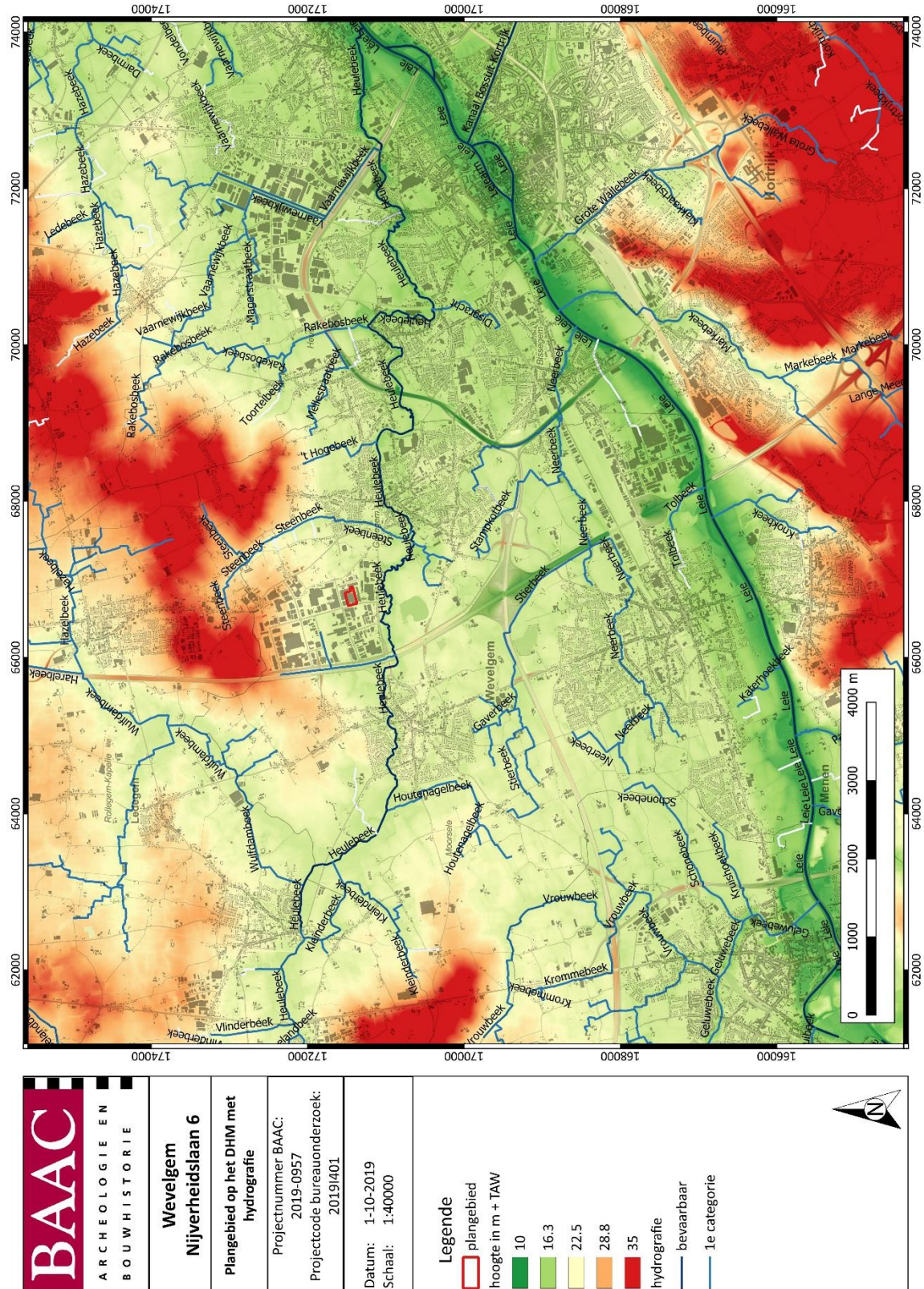
Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1 en Plan 2. Het plangebied is gelegen aan de Nijverheidslaan te Gullegem (Wevelgem).

Gullegem is een woon- en nijverheidsdorp gelegen in Zandlemig Vlaanderen. Het noordelijk gedeelte van de gemeente is kleiachtig, het westelijk gedeelte is zandig, het zuidelijk gedeelte is klei- en zandachtig, het oostelijk deel is leemachtig. Het grondgebied wordt van oost naar west doorsneden door de Heulebeek. Andere waterlopen zijn: de Steenbeek, de Bankbeek, de Stampkotbeek, 't Hogebeek, de Schoonwaterbeek en de Aardappelbeek. Deze beken zijn in de dorpskern hoofdzakelijk overwelfd of gekanaliseerd. In het westen vormt de autoweg A17 de grens met Moorsele en Wevelgem. In het noorden grenst Gullegem aan Sint-Eloois-Winkel, in het oosten aan Heule en in het zuiden aan Bissegem.¹¹

De ruimere omgeving rond het plangebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen ca. 10 en 70 m + TAW, waarbij de Leie het laagst gelegen is op ca. 10 m + TAW, in het noordwesten stijgt het landschap tot ca. 24 m + TAW en het hoogste punt bevindt zich in het zuidoosten op ca. 70 m + TAW. Het reliëf van het plangebied zelf is relatief vlak en bevindt zich tussen 21 en 22,4 m + TAW, gelegen tussen de rug van Lendlede in het noorden en de vallei van de Heulebeek in het zuiden.

¹¹ IOE 2019 ID 14565

Plan 5: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)¹² met waterwegen (digitaal; 1:1; 01.10.2019)

¹² AGIV 2019a

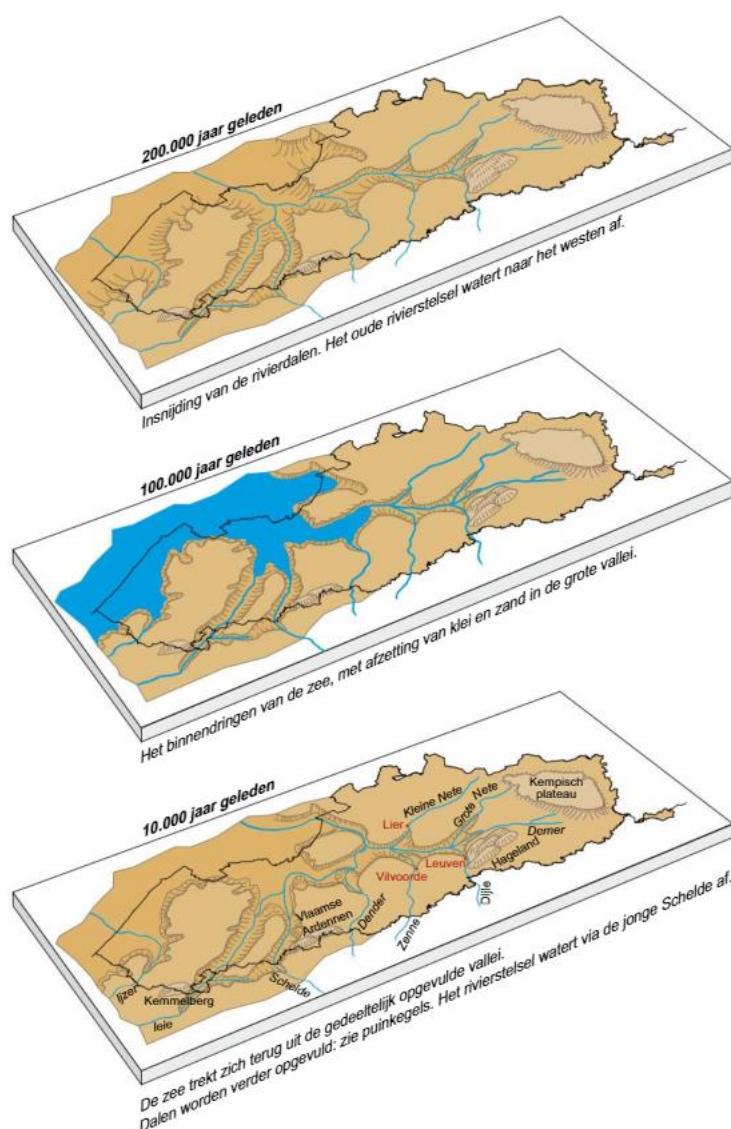

Plan 6: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)¹³ (digitaal; 1:1; 01.10.2019)

¹³ AGIV 2019a

Landschappelijke situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de zuidelijke uitloper van de Vlaamse Vallei, nabij de vallei van de Leie (zie Figuur 4). De Vlaamse Vallei is een depressie (in feite een complex van deels bedolven thalwegen) die vanaf het midden-cromerien door fluviatiele processen is uitgeschuurd tot diep in het paleogeen- en neogeensubstraat en in de loop van het weichseliaan opgevuld is geraakt. De dikte van dit jong-quartaire opvulpakket kan meer dan 25 m, en plaatselijk zelfs tot 30 m bedragen. De Vlaamse Vallei vormt een lange zandige vlakte waarvan de kern is gelegen ten noorden van Gent, tussen Maldegem en Stekene. De hoogte ligt er gemiddeld lager dan 10 m +TAW. De Vlaamse Vallei heeft oostelijke en zuidelijke uitlopers. De zuidelijke uitlopers vallen min of meer samen met de Leievallei, de Boven-Schelde en Dendervallei. In vergelijking met de Scheldevallei komen in de Leievallei dikkere afzettingen over een grotere breedte voor. Het Quartaire dek is er dikker en aan de westelijke zijde ook lemiger.¹⁴

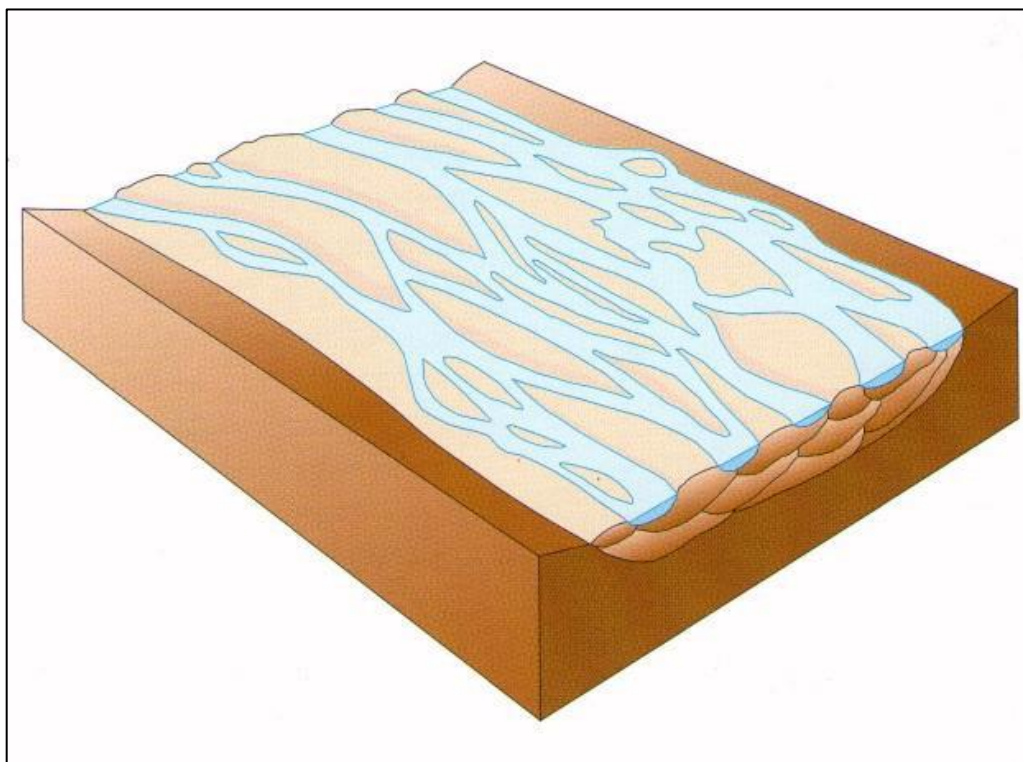
Figuur 4: De vorming van de Vlaamse Vallei in de loop van het Pleistoceen¹⁵

¹⁴ BORREMANS 2015 p. 211

¹⁵ BROOThAERS 2003

De topografie van de Vlaamse Vallei wordt deels bepaald door tertiaire getuigenheuvels uit het paleogeen en neogeen, die in de ondergrond aanwezig zijn. Tevens komt op het laagterras een microreliëf voor dat is gevormd door eolische dekzanden en boreale stuifzandduinen. Daarnaast zijn lokaal ook niet-geërodeerde restanten van de verwilderde fluvioperiglaciale, pre-holocene dalbodem aanwezig in de vorm van donken. Het laagterras wordt ontwaterd door een complex van beekjes waarvan het grootste deel afwatert in de richting van de Leie of de Schelde.¹⁶

In het laatpleistoceen (130.000-11.650 BP¹⁷) werd de Vlaamse Vallei in haar definitieve vorm uitgeschuurd, tot diep in het paleogeen- en neogeensubstraat. Het diepste punt van deze uitschuring werd bereikt op de overgang van het eemiaan (130.000-117.000 BP) naar het weichseliaan (117.000 BP-11.650 BP). In deze periode waren de Leie en de Schelde meanderende rivieren met een sterk veranderende loop. De kustlijn kwam gedurende het eemiaan ongeveer overeen met de huidige kustlijn. Tijdens het weichseliaan werd het klimaat kouder en verkregen de rivieren als gevolg hiervan een vlechtend geulenpatroon (zie Figuur 2).¹⁸

Figuur 5: Schematische voorstelling van een vlechtend geulenpatroon, zoals dit in de Vlaamse Vallei actief was in het Weichseliaan¹⁹

Tijdens het vroegpleniglaciaal (117.000-76.000 BP) was een zeer koud en vochtig klimaat, gekenmerkt door vlechtende riviersystemen en de aanwezigheid van permafrost (permanent bevroren ondergrond). Als gevolg van dit laatste waren de insnijdingen beperkt. De beperkte vegetatie zorgde voor onvoldoende bescherming van de hellingen tegen het smeltwater dat in het voorjaar vrijkwam.²⁰ Fluvioperiglaciale accumulatie domineerde en de Vlaamse Vallei werd door geleidelijke aggradatie opgevuld met afbraakmateriaal van het paleogeen- en neogeensubstraat. Tijdens de lente werd door het smeltwater zand en leem afgezet over de ganse breedte van de vallei. Tijdens de daaropvolgende zomer nam het

¹⁶ DE MOOR G., VERMEIRE S. 1999

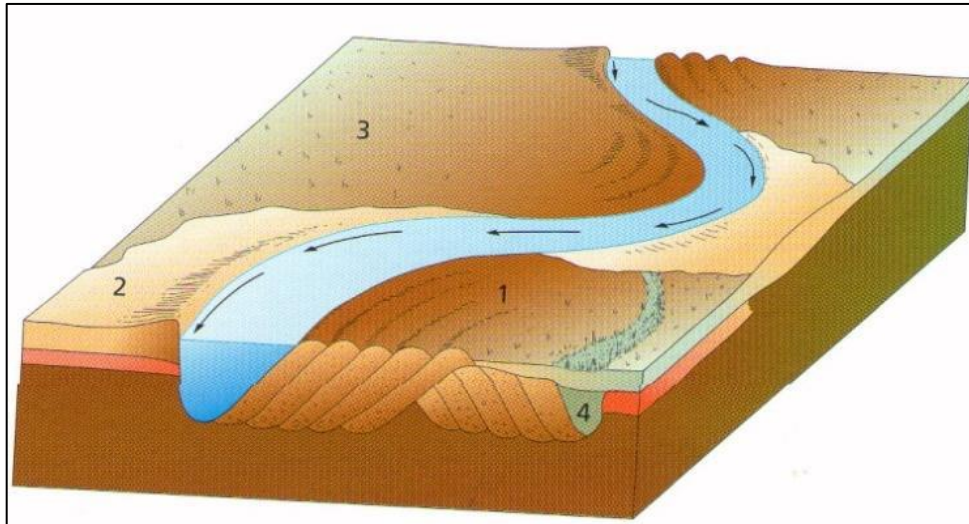
¹⁷ BP = *Before Present*, waarbij het heden gelijkgesteld is met het jaar 1950 n.C.

¹⁸ DE MOOR G., VERMEIRE S. 1999

¹⁹ VAN STRYDONCK et al. 2000

²⁰ VERBRUGGEN et al. 1991 p. 360-361

debiet af en trok het water zich terug naar het hoofdstroomgebied. In de actieve geulen werd nog steeds zand afgezet, terwijl in de depressies in de valleivlakte leem sedimenteerde. De fluvioperiglaciale afzettingen zijn opgebouwd uit materialen die onder koude condities werden aangevoerd, door regen- en smeltwater van sneeuw of bodemijs, en vertonen een uiteenlopende lithologische opbouw en duidelijke laterale facieswisselingen.²¹

Figuur 6: Schematische voorstelling van een meanderend rivierenpatroon, zoals dit in de vallei van de Leie/Schelde actief is vanaf het laatglaciaal²². 1: Kronkelwaarden (binnenkant van de rivierbocht), 2: Oeverwal (buitenkant van de rivierbocht), 3: Komgronden, 4: Oude, verlande riviermeander.

Tijdens het laatpleniglaciaal (76.000-14.640 BP) trad een zeer koude en droge periode op, waarbij de vegetatie zeer beperkt was en winden vat kregen op het zandoppervlak in een schaars begroeide poolwoestijn.²³ Hierbij werden dekzandruggen afgezet die transversaal op de toen heersende noord- tot noordwestelijke winden lagen. Door superpositie ontstond een langgerekte dekzandgordel, met een steile, zuidwaarts gerichte lijzijde en een zachte noordwaarts gerichte loefzijde. Het gaat hierbij om een pakket van kalkloze, homogene en goed gesorteerde, fijne tot middelmatig fijne zanden met een dikte van 1 tot 5 m. De noordwaarts gerichte afwatering werd hierdoor afgedamd, waardoor langs de zuidrand van dekzandrug verschillende paleomeren ontstonden. Het verwilderde riviersysteem boog oostwaarts af om via het doorbraakdal van Hoboken en de Beneden-Schelde zijn weg naar de zee te zoeken.²⁴

Tijdens het laatglaciaal (de laatste fase van het weichseliaan, 14.640-11.650 BP) en in het holoceen (11.650 BP tot nu) verbeterde het klimaat opnieuw en verkregen de Leie en Schelde opnieuw een meanderend patroon (zie Figuur 3). Het huidige oppervlak valt dan ook grotendeels samen met dat van de laatste fluvioperiglaciale afzettingen uit het weichseliaan. De rivieren sneden zich vanop dat niveau in, wat mede gefaciliteerd werd door de verdwijnende permafrost, waardoor een laagterras ontstond. Later werden deze vroeg holocene dalen als gevolg van de stijgende zeespiegel en erosiebasis weer gedeeltelijk opgevuld met alluviale afzettingen.²⁵ Tijdens de koudere dryasperioden binnen het laatglaciaal werden rivierduinen gevormd door lokale verstuiwing van zanden uit de drooggevalen rivierbeddingen. Soms werden deze tijdens het holoceen nog eens lokaal herwerkt, waardoor stuifzandduinen ontstonden.²⁶

²¹ BORREMANS 2015 p. 216-217

²² VAN STRYDONCK et al. 2000

²³ VERBRUGGEN et al. 1991 p. 361

²⁴ BORREMANS 2015 p. 219

²⁵ DE MOOR G., VERMEIRE S. 1999

²⁶ BORREMANS 2015 p. 219

Paleogeen en neogeen (tertiair)

De omgeving van het plangebied (Plan 7) bevindt zich binnen de Formatie van Kortrijk, in het Lid van Moen (KoMo). De Formatie van Kortrijk is een essentieel mariene afzetting en bestaat voornamelijk uit kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten. Het lid van Moen bestaat uit een heterogene siltige tot zandige afzetting met *nummulites planulatus*. De zandhoudende klei weerspiegelt een lichte regressie. Er komen homogene kleilagen voor van enkele meters dikte.²⁷

Quartair

Op de quartairgeologische kaart (schaal 1:200.000) is het plangebied gekarteerd als type 3. Hier bevinden zich mogelijk eolische afzettingen (zand tot silt) van het weichseliaan (laat-pleistoceen), mogelijk vroeg-holoceen (**ELPw**) en/of hellingsafzettingen van het quartair (**HQ**) op fluviatiele afzettingen van het weichseliaan (laat-pleistoceen) (**FLPw**) (Plan 8 en Figuur 7).²⁸

Op de quartairgeologische kaart (schaal 1:50.000) is het plangebied gekarteerd als type 14. De bovenste laag betreft zandige tot zandlemige eolische afzettingen met daaronder een alternatie van zand- en leemlagen. De daaronder liggende laag bestaat uit een combinatie of alternatie van zandige vlechtende rivierafzettingen (zeer fijn tot medium zand, soms met lemige intercalaties die lemig kunnen zijn) en lemige en zandlemige lagen afgezet door een verwilderd systeem al dan niet in combinatie met hellingsafzettingen. De onderste laag betreft grofkorrelige vlechtende rivierafzettingen (meerdere fining-up cycli, bestaande uit grindhoudend tot grindrijk zand aan de basis, fijn zand tot klei aan de top).²⁹

Bodem

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied grotendeels gekarteerd als OB, bebouwde zone. Slechts een klein deel in het oosten is gekarteerd la Scc, net als de omliggende gronden. Deze bodem betreft een matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodems hebben een bouwvoor van 25-30 cm dikte met een donkere, grijsbruine kleur. Tussen 0,30 en 0,40 m -mv is een grijze overgangshorizont met roodbruine ijzerconcreties en bruine kleihoudende brokken gelegen. De Bt-horizont bevindt zich op een diepte van 0,40 à 1 m -mv en heeft een bruine tot geelbruine kleur met zeer bleekbruine zandige strepen en vlekken. Tussen 0,60 en 0,90 m -mv komen gleyverschijnselen voor.³⁰

²⁷ DOV VLAANDEREN 2019b ; DE GEYTER 2001

²⁸ AGIV 2019i

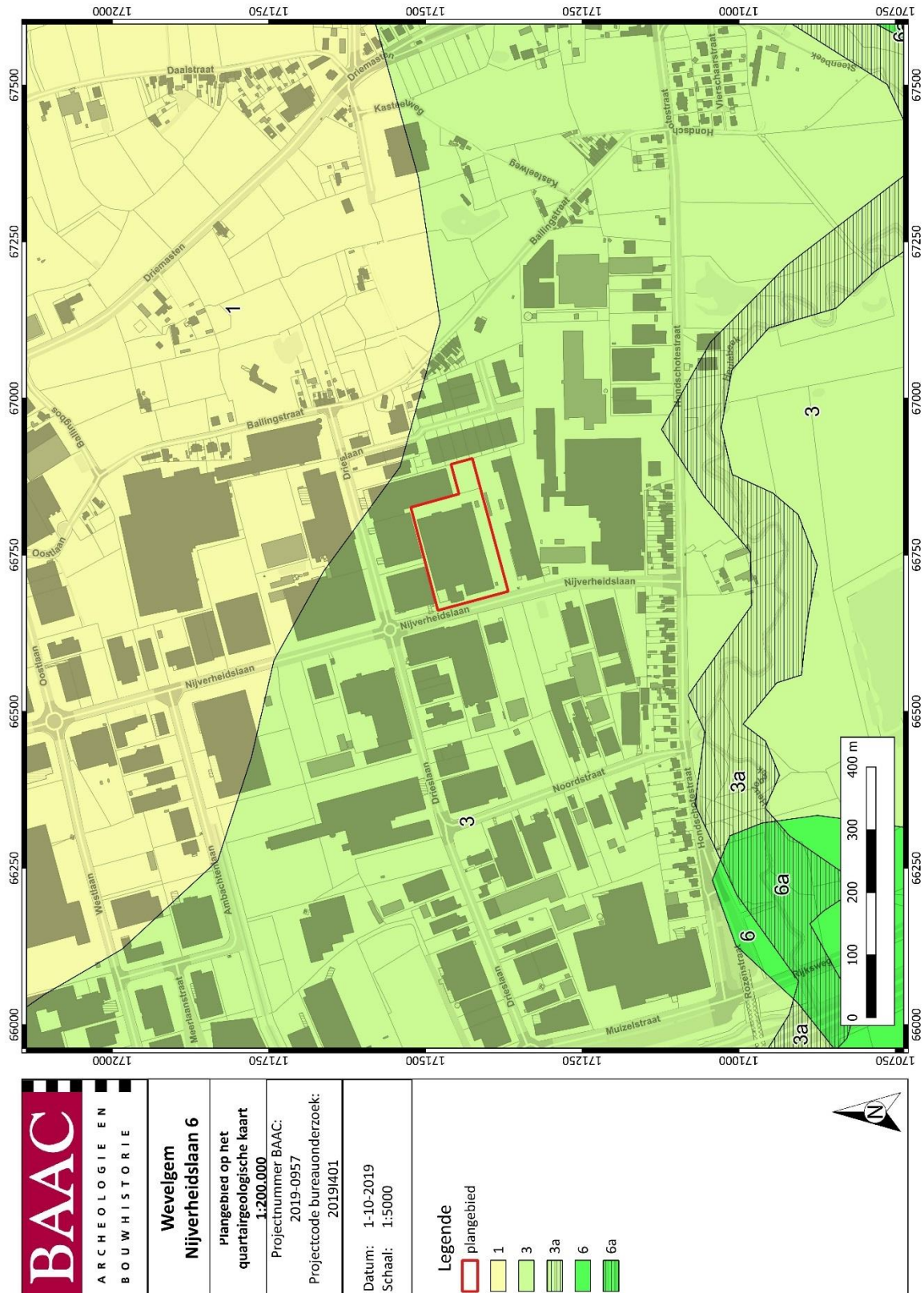
²⁹ DE GEYTER 1999

³⁰ DOV VLAANDEREN 2019a

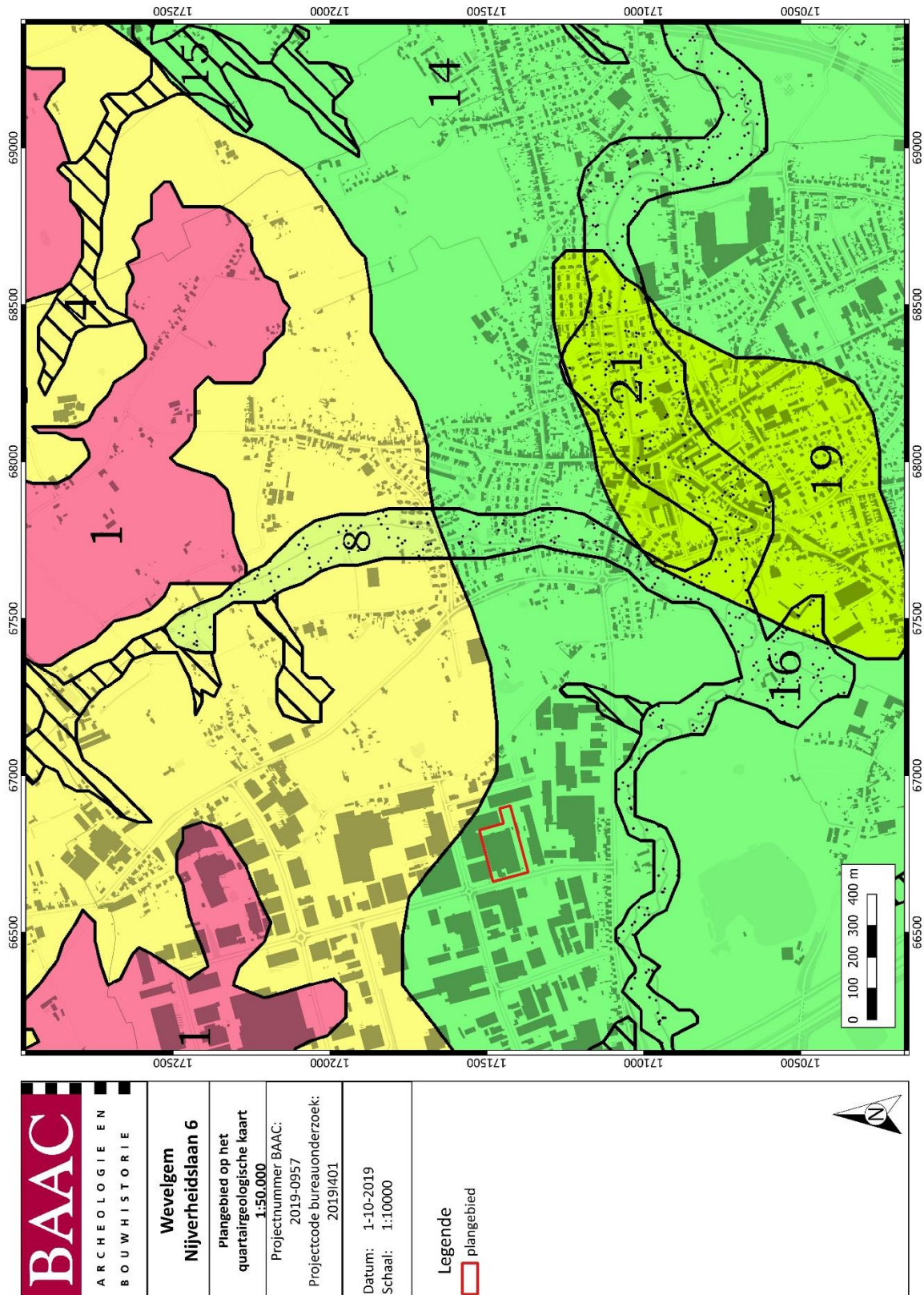
Plan 7: Plangebied op de tertiairgeologische kaart³¹ (digitaal; 1:50.000; 01.10.2019)

³¹ DOV VLAANDEREN 2019b

Plan 8: Plangebied op de quartaairgeologische kaart³² (digitaal; 1:20.000; 01.10.2019)

³² DOV VLAANDEREN 2019c

Plan 9: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000³³ (digitaal; 1:50.000; 01.10.2019)

³³ DOV VLAANDEREN 2019c

3	
ELPw en/of HQ	* * De karteereenheid is mogelijk afwezig. ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen. HQ Hellingsafzettingen van het Quartair. FLPw Fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).
FLPw	

Figuur 7: Kenmerken van de quartairgeologische kaart 1:200.000 betreffende het plangebied³⁴

³⁴ DOV VLAANDEREN 2019c

BAAC Vlaanderen Rapport 1312

2.2.2 Historisch kader

Het plangebied bevindt zich in Gullegem, een deelgemeente van Wevelgem.

Gullegem wordt voor het eerst vermeld in 1066 als "Godelinchehem", in een schenkingsoorkonde waarin Boudewijn V, graaf van Vlaanderen, het bodium (twee derde van de tienden) van de Gullegemse kerk aan het Sint-Pieterskapittel van Rijsel schenkt.³⁶ De etymologische betekenis zou neerkomen op: de woning van de lieden van Godilo.³⁷

De eerste aanduiding van een titelvoerende dorpsheer, dateert van 1340. Het betreft Catharina van Maldegem, dorpsvrouw van Gullegem, getrouwd met Willem van Heule met wie ze een zoon had, Rogier van Heule. "Het Neerhof" of "Het goed te Hondschote" (Hondschotestraat nr. 29) werd reeds in 1365 bewoond door de heer van Hondschote en was het foncier van de heerlijkheid. Ca. 1650 richt de heer nabij het kasteel een schepenbank op. In 1776 wordt dit gebouw vervangen door de huidige herberg "De Gouden Bank". Rond 1682 werd ten zuiden van de hoeve een kasteel gebouwd op initiatief van Frans Joris de Cerf, heer van Hondschote en tevens heer van Gullegem. Het kasteel verdween bij de afschaffing van de feodale structuur op het einde van de 18^e eeuw, maar de sterk verbouwde hoeve werd bewaard. De laatste feodale eigenaar was Louis de Haveskerke die de heerlijkheid in handen had van 1788 tot 1792.

Vanaf de 15e eeuw begint de vlasnijverheid een rol te spelen in het economische leven van Gullegem. Vanaf de tweede helft van de 19e eeuw tot de jaren 1950 is Gullegem één van de belangrijkste productiecentra van vlasvezels. In 1838 vindt Gullegemnaar Jan Sabbe een werktuig uit dat het gelijkmatig weven van linnen sterk verbetert. Samen met de uitvinding van de vliegende schietspoel door de gebroeders Pareit uit Moorsele betekent dit een enorme vooruitgang in de weefindustrie. Het thuisweven maakt plaats voor het industriële weven. Aan het einde van de 19^e eeuw zijn er nog ca. 154 thuiswevers in Gullegem, rond 1910 nog ca. 70. De vlasnijverheid kent in Gullegem een hoogtepunt tussen 1920 en 1935. Dit is tevens te wijten aan het feit dat de vlasmarkt voor een deel op haar grondgebied lag. Na Wereldoorlog Twee neemt de productie sterk af. Heden zijn er nog twee vlasverwerkingsbedrijven actief, nl. Vander Stichelen en D'hondt. Andere industrietakken maken hun opgang, onder meer door de aanleg van het industrieterrein in het noorden, op de grens met Moorsele.

Op 19 oktober 1914 trekken de eerste Duitse troepen van Heule naar Moorsele door Gullegem. De oorlog brengt vele schade toe aan het dorp. Vanaf 1917 wordt Gullegem ingericht als een militaire hoofdplaats. De woningen vanaf het kruispunt van de Koningin Fabiolalaan met de Schuttershoflaan tot het kruispunt met de Grote Ieperstraat worden ontruimd en ingericht als munitiedepot. Een voorlopig soldatenkerkhof wordt eveneens aangelegd aan de Koningin Fabiolalaan. Na de oorlog wordt het bebouwd.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt Gullegem gespaard van zware vernielingen. Enkel tijdens de bevrijding door het Britse leger op 6 en 7 september 1944, worden verschillende huizen vernield door beschietingen en bombardementen.

In de historische bronnen komt de gemeente Wevelgem pas voor het eerst voor in de 12^e eeuw als Wevlengem. In 1197 vinden we "Weuelghem" in een oorkonde waarbij Lambrecht van Vichte een allodium schenkt aan de abdij van Nonnebosse. In 1202 evolueert de naam naar Wevelenghem en ten slotte naar Wevelgem in 1915. De naam bestaat uit een samenstelling van de Germaanse persoonsnaam Wivilo met de verzamel suffix -inga en heem, wat "woonplaats van de lieden van Wivilo" betekent.³⁸

³⁶ IOE 2019 ID 14565

³⁷ HASQUIN et al. 1980

³⁸ DEBRABANDERE 2010 ; IOE 2019 ID 121883

In de middeleeuwen wordt er vlas geteeld in Wevelgem en vanaf de 16^e eeuw wordt deze geïntensiveerd. In 1850 wordt het verbod op het vlas roten in de Leie opgeheffen en dat zorgde voor een hoge vlucht van de vlasindustrie. Voordien diende het vlas geroot te worden in stilstaand water, om watervervuiling en vissterfte tegen te gaan. De evolutie van de vlasindustrie had een impact op het inwonersaantal en op het wegennet. Beiden breidden uit vanaf de 19^e eeuw. Wevelgem is een straatdorp en het oorspronkelijke stratenpatroon is nog grotendeels bewaard. De kern wordt gevormd door de Grote Markt en de uitvalswegen, waarrond de bebouwing voornamelijk is geconcentreerd. Recente woonuitbreiding is verspreid over het hele grondgebied. Buiten de kern is er vooral sprake van een versnipperd hoevebestand, voornamelijk uit de 19^e en 20^e eeuw. Enkele hoeves hebben een 17^e- of 18^e-eeuwse kern en enkele hebben historisch belang.³⁹

2.2.3 Cartografische bronnen

Ferraris (1771-1778)

Op de Ferrariskaart⁴⁰ (Plan 11) is bebouwing op te merken in het zuidelijk deel van het plangebied. Deze hoeve werd eveneens opgenomen in de CAI (zie 2.2.4 Archeologisch kader, ID 74519) en bestaat uit een groepering van huizen met bijbehorende tuinen. Deze hoeve wordt verder omringd door akkers en velden. In de ruime regio zijn verschillende omwalde sites terug te vinden en zelfs een dubbel omwalde site ten oosten van het plangebied.

Het landschapsbepalende element binnen de omgeving van het plangebied is de Heulebeek, die ten zuiden van het terrein loopt en in het oosten ter hoogte van Kortrijk in de Leie uitmondt. Parallel aan de Heulebeek loopt de Hondschotenstraat, die Moorsele in het westen en Gullegem in het oosten verbindt. (cf. Ferrariskaart (1770-1778), plan P.C. Popp (ca. 1840) en Atlas der Buurtwegen (1843).) Het gebied heeft een sterk agrarisch karakter. De meeste percelen worden gebruikt als weiland of akkerland, afgewisseld door verschillende losstaande hoeves.

Vandermaelen (1846-1854)

De hoeve ten zuiden van het plangebied wordt op de Vandermaelenkaart⁴¹ (Plan 12) beschreven als 'Ferme Het Kasteelken'. Verder zijn er weinig veranderingen in de ruime regio op te merken.

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

Ook op de Atlas der Buurtwegen⁴² (Plan 13) is nog steeds een vergelijkbare situatie zichtbaar. Het is goed mogelijk dat er nog een deel van de walgracht rondom de hoeve, in het zuiden van het plangebied, in de bodem werd bewaard. In het oosten van het plangebied loopt een weggetje.

³⁹ IOE 2019 ID 121883

⁴⁰ KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË 2019

⁴¹ GEOPUNT 2019f

⁴² GEOPUNT 2019e

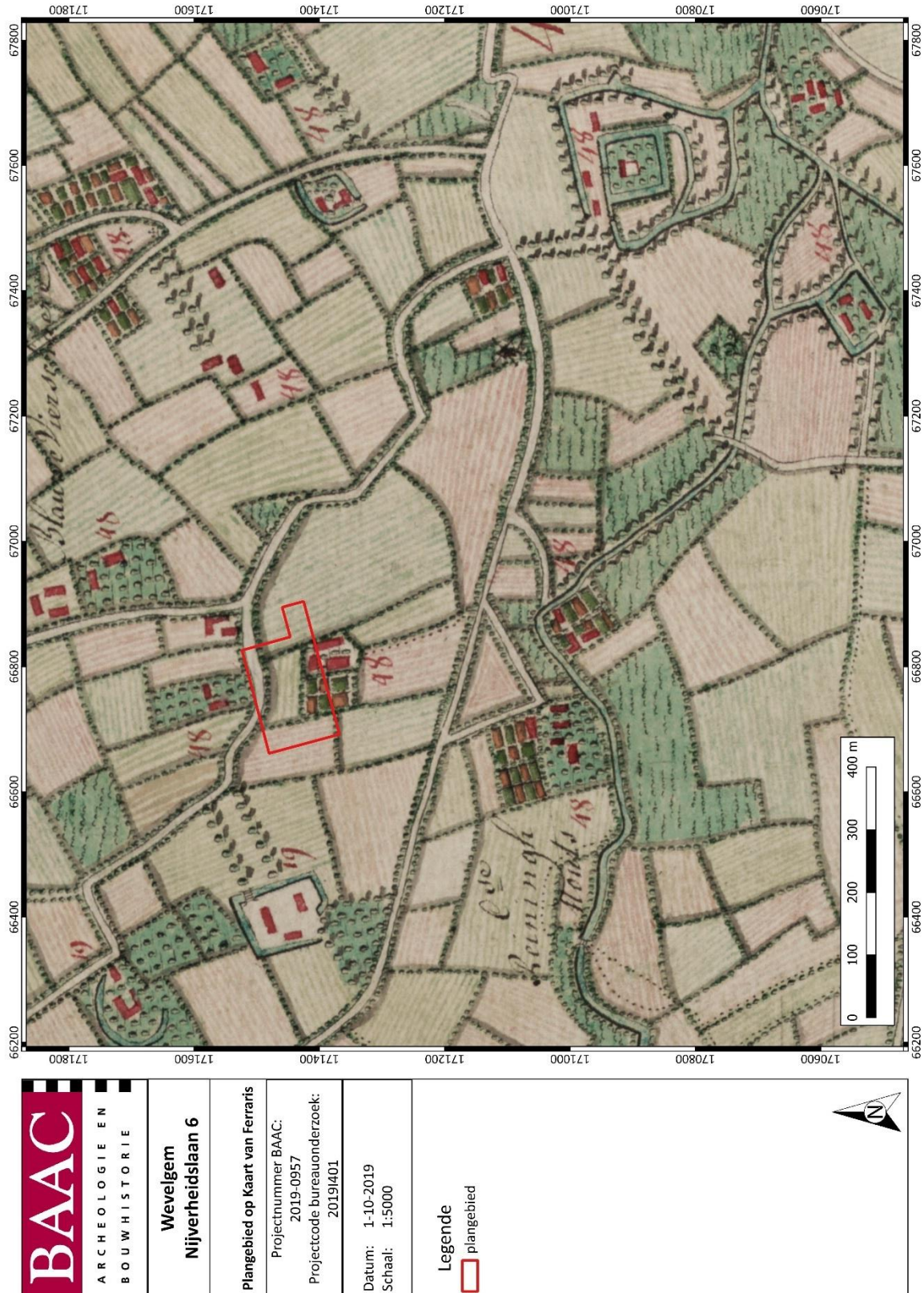
Popp (1842-1879)

De Poppkaarten⁴³ (Plan 14) beelden ter hoogte van het plangebied nog steeds hetzelfde af. Vooral akkerland en in het zuiden nog net de uitloper van de walgracht van de hoeve die aan het plangebied grensde.

Topografische kaart 1948

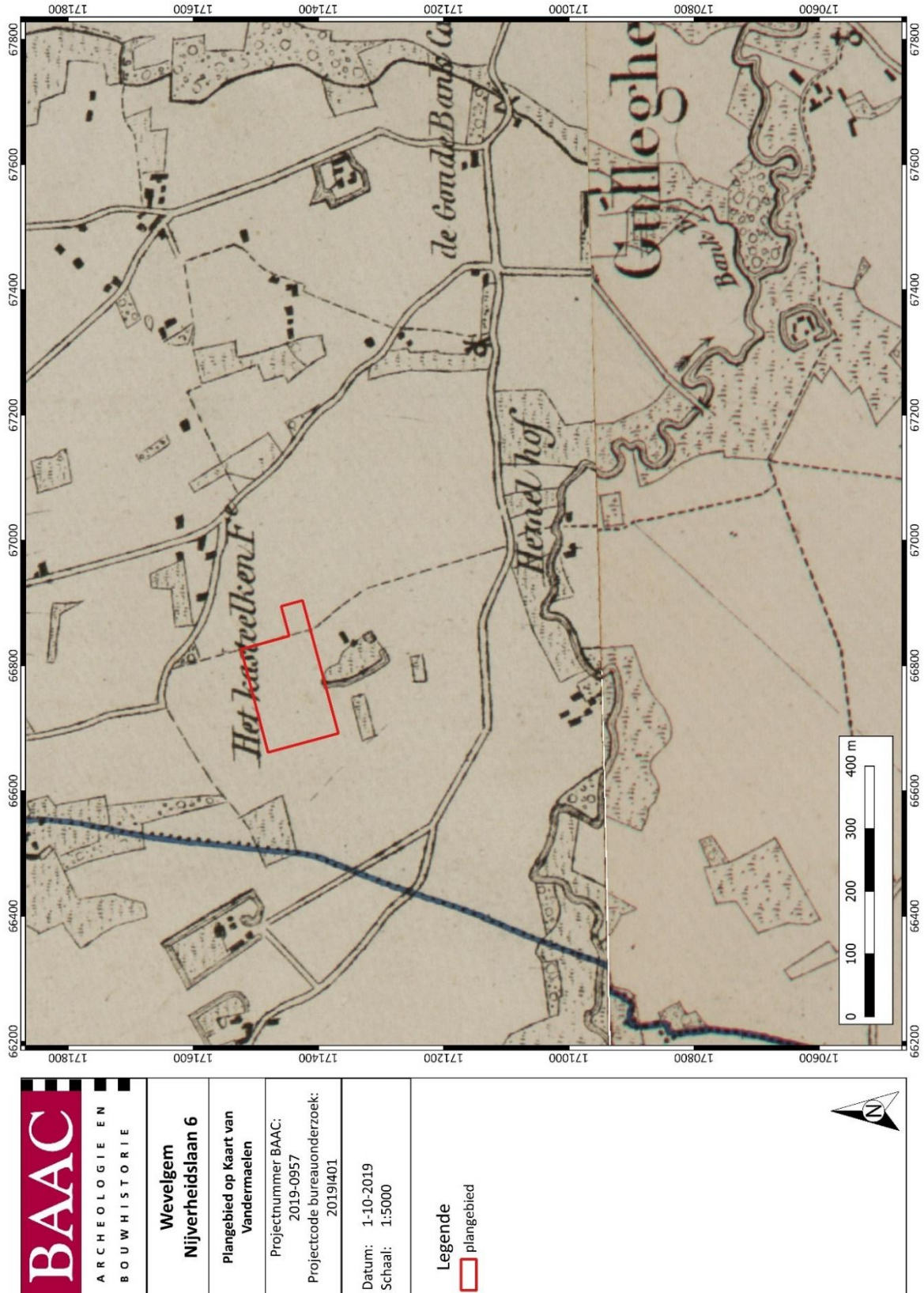
Ook halverwege de 20^e eeuw zag het plangebied er ongewijzigd uit, zoals te zien is op de topografische kaart van het Militair Geografisch Instituut, uit 1948 (Plan 15). Pas op de oudste orthofoto's komt de Nijverheidslaan voor het eerst voor (Figuur 1), en is er op het plangebied een loods gebouwd, die vermoedelijk dezelfde is als de loods die er nu staat.

⁴³ KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË 2019

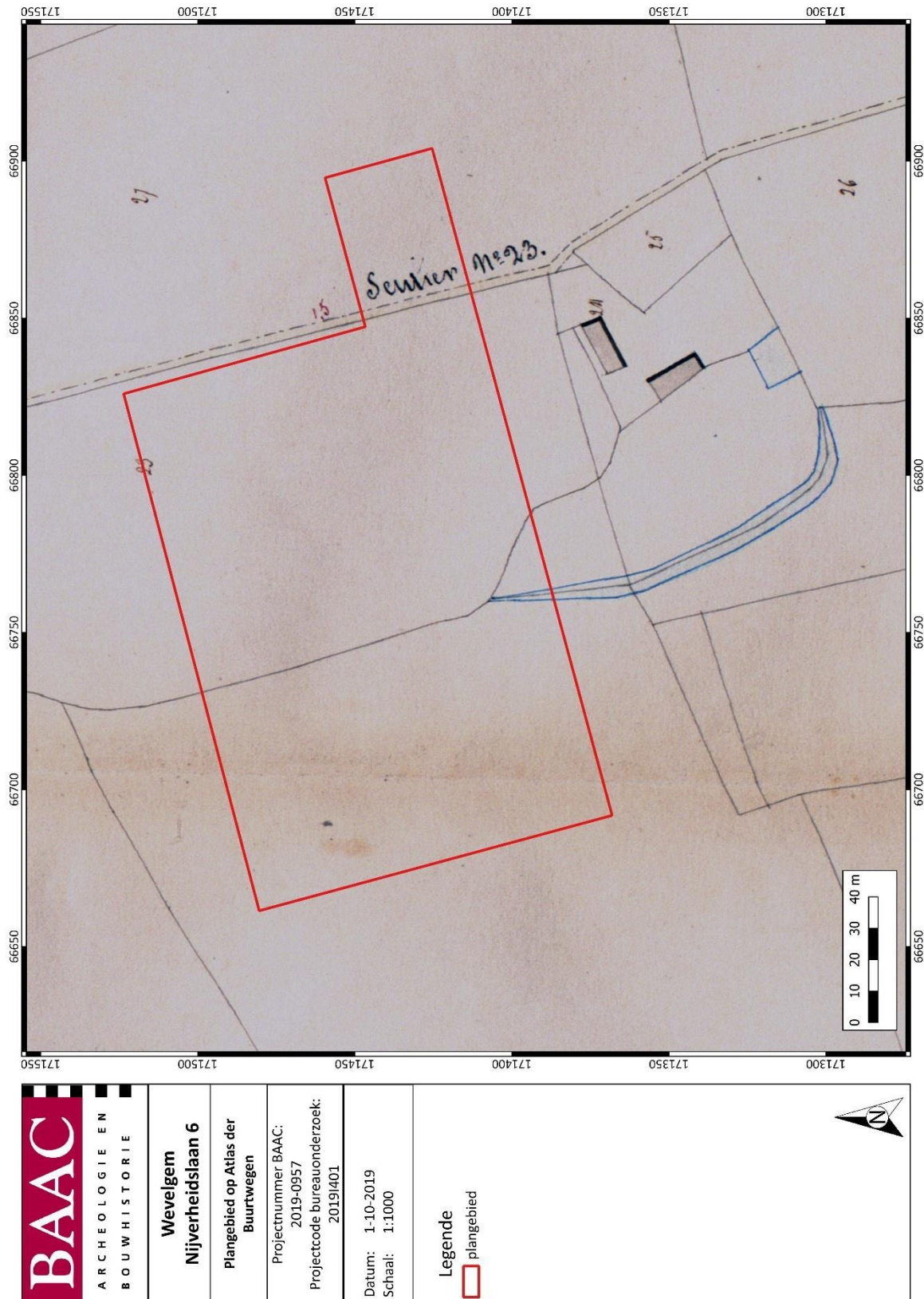
Plan 11: Plangebied op de Ferrariskaart⁴⁴ (analoog; 1:25.000; 01.10.2019)

⁴⁴ GEOPUNT 2019b

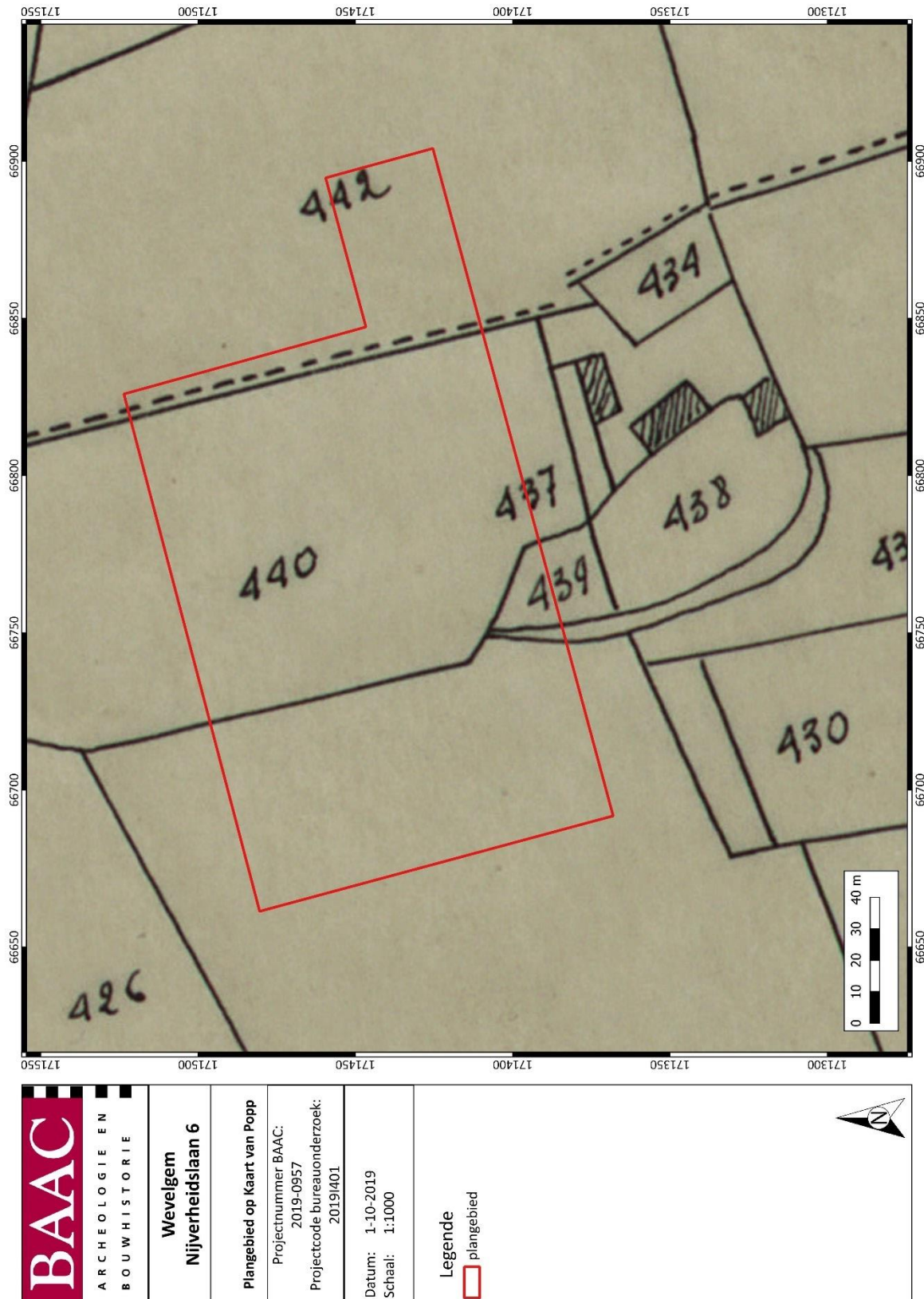
Plan 12: Plangebied op de Vandermaelenkaart⁴⁵ (analoog; 1:20.000; 01.10.2019)

⁴⁵ GEOPUNT 2019c

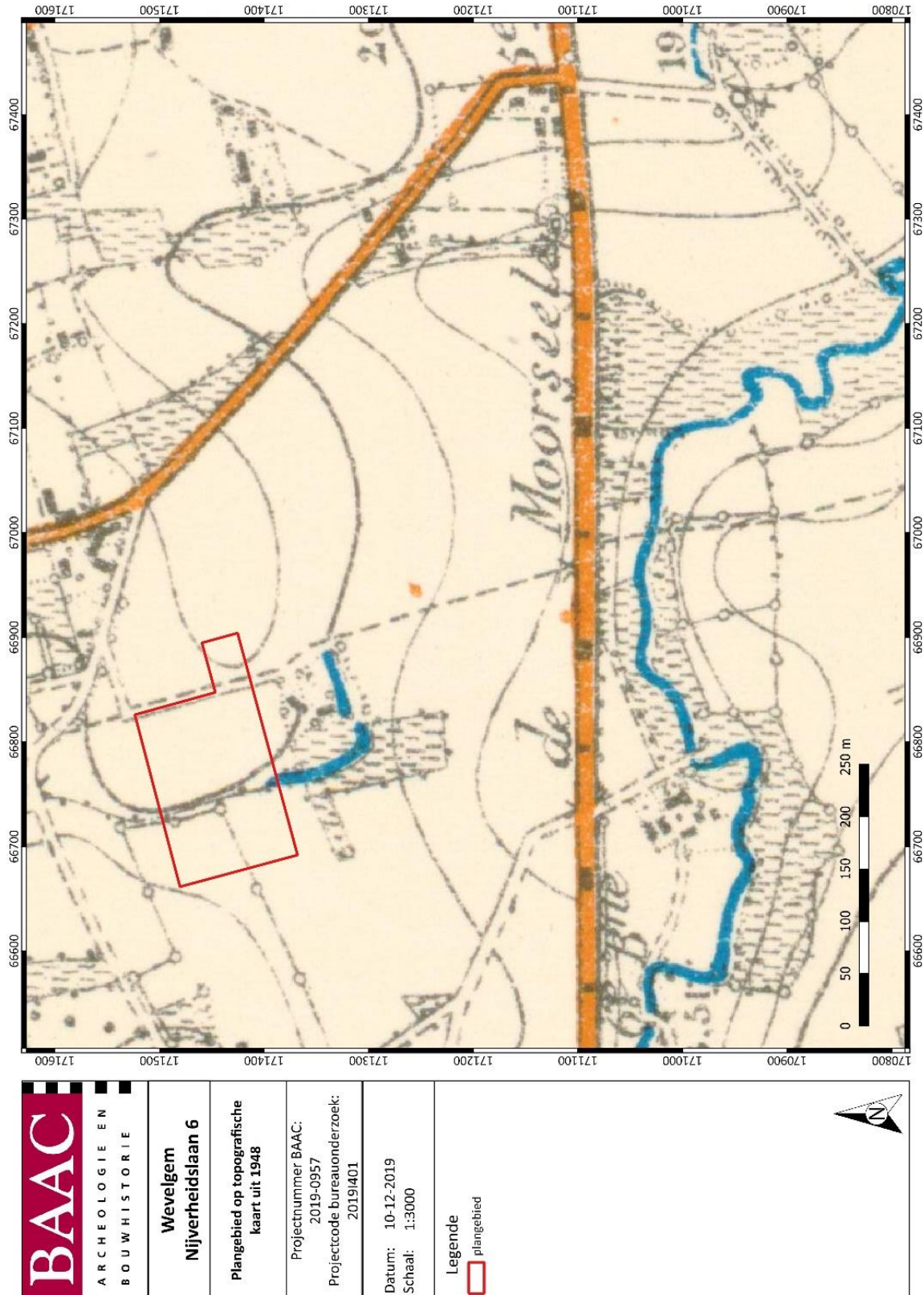
Plan 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen⁴⁶ (analoog; 1:2500; 01.10.2019)

⁴⁶ GEOPUNT 2019a

Plan 14: Plangebied op de Poppkaart⁴⁷ (analoog; 1:1.250-1:7.500; 01.10.2019)

⁴⁷ GEOPUNT 2019d

Plan 15: Plangebied op de topografische kaart van het MGI uit 1948⁴⁸ (analoog; 1:20.000; 10.12.2019)

⁴⁸ CARTESIUS 2019

2.2.4 Archeologisch kader

Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied. Voor het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden gekend (Plan 16).⁴⁹ Rondom het projectgebied zijn de volgende meldingen gekend (Tabel 1):

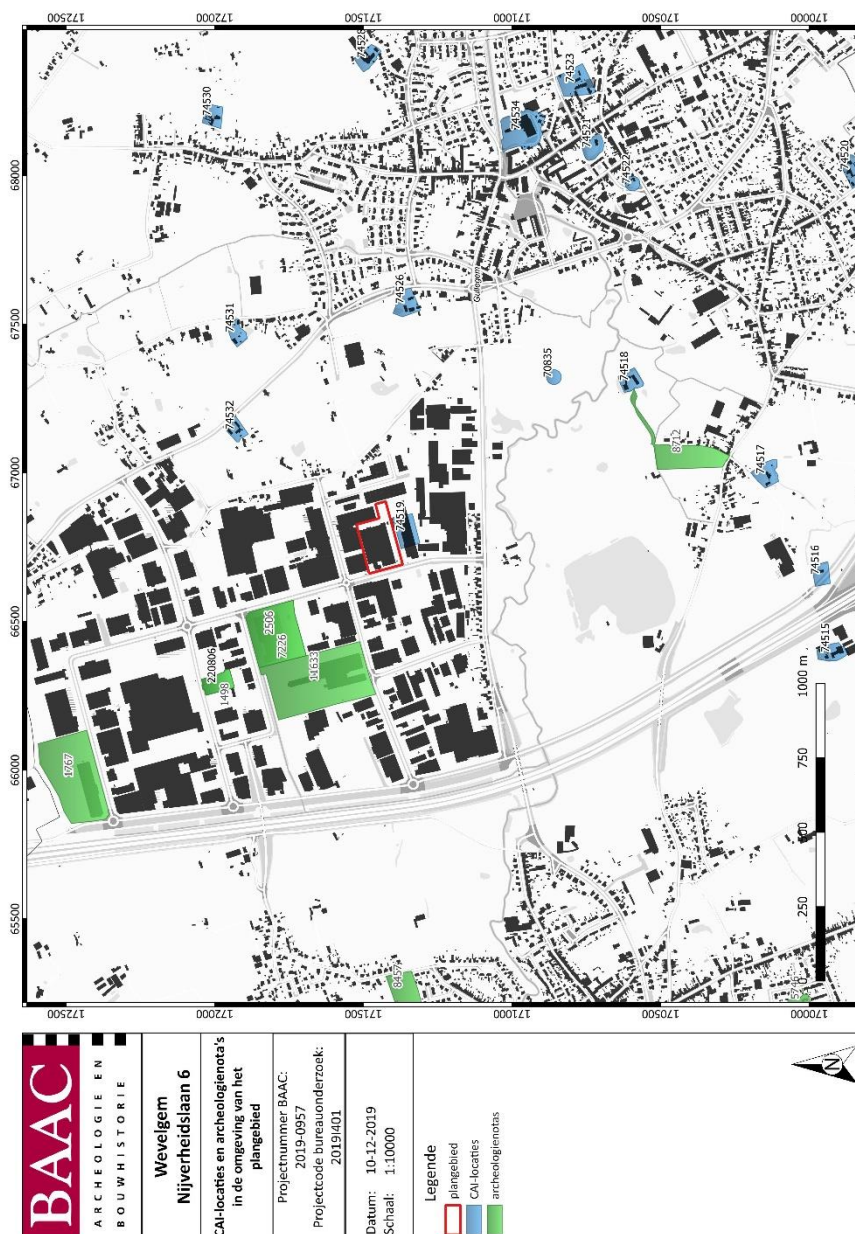
Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.⁵⁰

CAI-NUMMER	OMSCHRIJVING
70835	ROND HOF VAN HONDSCHOTE/LOSSE VONDST/STEENTIJD LITHISCH MATERIAAL
74515	IJZERPOORTHOEVE/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74516	AARDAPPELHOEK/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74517	AARDAPPELHOEK/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74518	BULSCAMPHOEVE/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74519	NIJVERHEIDSLAAN/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74520	SCHOON WATER/CARTOGRAFISCH/LATE ME SITE MET WALGRACHT
74521	BISSEGEMSTRAT/CARTOGRAFISCH/ LATE ME MOTTE
74522	PASTORIJWEG/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74523	ZEGERPLEIN/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74526	DRIEMASTEN/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74528	HOGЕ VOETWEG/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74530	'T HOVEKE/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT

⁴⁹ CAI 2019

⁵⁰ CAI 2019

74531	DAAKSTRAAT/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74531	BLAUWE VIERSCHAAR/CARTOGRAFISCH/ LATE ME SITE MET WALGRACHT
74534	GOED TE WYNCKELE/CARTOGRAFISCH/LATE ME SITE MET WALGRACHT
220806	WEVELGEM INDUSTRIEPLEIN/PROEFSLEUVEN 2018/VOL ME BEWONINGSSPOREN

Plan 16: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart⁵¹ (digitaal; 1:1; 10.12.2019)

⁵¹ CAI 2019

Wat de CAI-locaties in de directe omgeving van het plangebied betreft, zijn deze beperkt tot sites met walgracht, gekend uit de Poppkaarten, op twee sites na.

Tussen de Heulebeek en het Hof van Hondschote werd enkele kleine klingfragmenten en een kuil met houtskool aangetroffen bij een veldprospectie in de jaren '70 (ID 70835).

Op 500 m van het plangebied werden bij proefsleuven in 2018 bewoningssporen uit de volle middeleeuwen aangetroffen (ID 220806). Naast een cluster van paalkuilen, die samen mogelijk de plattegrond van een drieschepig gebouw vormen, werden er in een gracht en verschillende greppels middeleeuws grijs aarderwerk aangetroffen (datering 10^e tot 12^e eeuw). Daarnaast werd er ook een grote, ondiepe kuil aangetroffen. Hoewel deze niet als dusdanig werd geïdentificeerd bij de proefsleuven, bestaat de kans, op basis van de foto's uit de nota, dat het om een hutkom gaat.

Net ten zuiden van het plangebied, in de Nijverheidslaan is op cartografisch materiaal een alleenstaande site met walgracht opgetekend uit de late middeleeuwen, maar hiervan is niets meer bewaard gebleven (ID 74519). Er zijn ook geen historische bronnen voor handen die ons meer kunnen vertellen over de verloren gegane hoeve die op de kaart van Vandermaelen nog vermeld staat als Het Kasteelken. Archeologisch onderzoek binnen het plangebied kan ons mogelijk meer vertellen over de ouderdom van de hoeve.

Op de kaart van Popp is de Ijzerhoevepoort weergegeven. Het betreft een site met walgracht uit de late middeleeuwen waarvan de omgrachting niet meer bewaard is gebleven (ID 74515). Hetzelfde geldt voor de site met walgracht aan de Pastorijweg (ID 74522), aan het Zegerplein (ID 74523), aan de Hoge Voetweg (ID 74528), voor 't Hoveke (ID 74530), aan de Daakstraat (ID 74531) en tenslotte aan de Blauwe Vierschaar (ID 74532).

Aan de huidige Aardappelhoek is op de kaart van Popp een site met walgracht weergegeven uit de late middeleeuwen. Noch omgrachting noch gebouwen zijn bewaard gebleven (ID 74516). In dezelfde straat, verder in noordoostelijke richting, is op de kaart een andere site met walgracht weergegeven waarbij de omgrachting nog deels bewaard is gebleven (ID 74517). Ook in de Driemasten is de omgrachting nog deels bewaard (ID 74526).

Ook de Bulskamphoeve, of ook Hof van Hanssens genaamd, is in oorsprong een omwalde hoeve. De oudste vermelding gaat terug tot 1549 en is weer te vinden op de kaart van Popp (ID 74518).

Ten zuidoosten van het plangebied in de Bissegemstraat, zijn nog overblijfselen (volledige omwalling) van een motte aanwezig, toegankelijk via een stenen brug. De motte zou deel uitgemaakt hebben van een dubbele omwalling met ten noorden een schuur. Deze werd eveneens weergegeven op de Kaart van Popp (ID 74521).

Overig archeologisch onderzoek in de regio*Tabel 2: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio*

AN(BS)/N/EV ID	TOPONIEM	ONDERZOEK	ADVIES
ID 1767	MOORSELE-NIJVERHEIDSLAAN	BO	GEEN VERDER ONDERZOEK. REEDS PS IN 2006 ZONDER RESULTAAT BINNEN HET PLANGEBIED ⁵²
ID 1498 ID 7317	WEVELGEM-INDUSTRIEPLEIN	PS	OPGRAVING. IN DE CAI OPGENOMEN ONDER ID 220806, VOL ME BEWONINGSSPOREN
ID 2506 ID 7226	GULLEGEM-NIJVERHEIDSLAAN 11	BO	GEEN VERDER ONDERZOEK. OPHOGING EN BEPERKTE TOEKOMSTIGE BODEMINGREEP, EN EEN GEPLANDE BODEMSANERING ARCHEOLOGISCH VLAK NIET VERSTOORD BIJ GEPLANDE WERKEN
ID 11633 ID 13020	WEVELGEM-DRIESLAAN	PS	GEEN VERDER ONDERZOEK. ENKEL WALGRACHT MET 20 ^E MATERIAAL AANGETROFFEN
ID 8457	MOORSELE-WAGENBRUGSTRAAT	BO	PS
ID 8712	WEVELGEM-PROVINCIEDOMEIN	PS	OPGRAVING. GEEN STEENTIJD BIJ VAB'S, 7 BRANDRESTERNGRAVEN BIJ PS.

Voor de ruime regio van het plangebied zijn tot op heden slechts een aantal archeologienota's opgemaakt in kader van vergunningsplichtige ingrepen. Indien er geen bestaande verstoringen konden waargenomen worden binnen de terreinen werd steeds een bijkomend proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

In het noordwesten van het plangebied werd in 2006 reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (Plan 18, site 11).⁵³ Daarbij werden verschillende zones geselecteerd voor verder onderzoek, dat tot nog toe niet werd uitgevoerd. De opvallendste vondst binnen dit proefsleuvenonderzoek was ongetwijfeld een kuil met Michelsbergaardewerk. Daarnaast werden er middeleeuwse leemwinningskuilen aangetroffen met een grote variatie aan middeleeuws aardewerk, verschillende sporen met Romeins aardewerk, Romeinse brandrestengraven en sporen uit de eerste Wereldoorlog aangetroffen. Een latere archeologienota (ID 1767) had betrekking op een terrein waar volgens het onderzoek in 2006 geen verder onderzoek noodzakelijk was.

Nog binnen detzelfde industriezone aan de Nijverheidslaan vond in 2018 aan de Drieslaan (ID 11633, ID 13010) een proefsleuvenonderzoek plaats, waarbij enkel een walgracht werd aangesneden, die louter

⁵² EGGERMONT et al. 2006

⁵³ EGGERMONT et al. 2006

vondstmateriaal bevatte uit de 20^e eeuw. Verder onderzoek werd daar overbodig geacht. Bij een archeologienota die betrekking had op de percelen ernaast werd dan weer besloten geen proefsleuven uit te voeren, omdat er door een noodzakelijke bodemsanering en daaropvolgende ophoging van het terrein geen relevant archeologisch vlak zou worden aangesneden bij de bouwwerken (ID 7226, ID 2506).

Op de site Wevelgem-Industriplein werden wel relevante sporen aangetroffen bij proefsleuvenonderzoek in 2018. Het gaat om volmiddel eeuwse bewoningssporen (ID 1498, ID 7317, CAI ID 220806). Naast de resten van een vermoedelijk drieschepig gebouw werden er verschillende greppels, een gracht en een mogelijke hutkom aangetroffen.

In het westen, in de richting van de gemeente Moorsele werden er op basis van bureauonderzoek proefsleuven voorgeschreven, waarbij werd gewezen op het gebrek aan archeologische kennis omtrent de regio en het belang van het onderzoek.

Ten zuiden van de Heulebeek ten slotte werden bij proefsleuven 7 brandrestengraven aangetroffen op de site Wevelgem-Provinciedomein (ID 8712). Daarnaast werd er ook een wegtracé aangesneden.

Archeologie in de vallei van de Heulebeek

In de ruimere omgeving van het plangebied, meer bepaald in de vallei van de Heulebeek vinden we in de CAI nog enkele opmerkelijke sites terug (Plan 17).

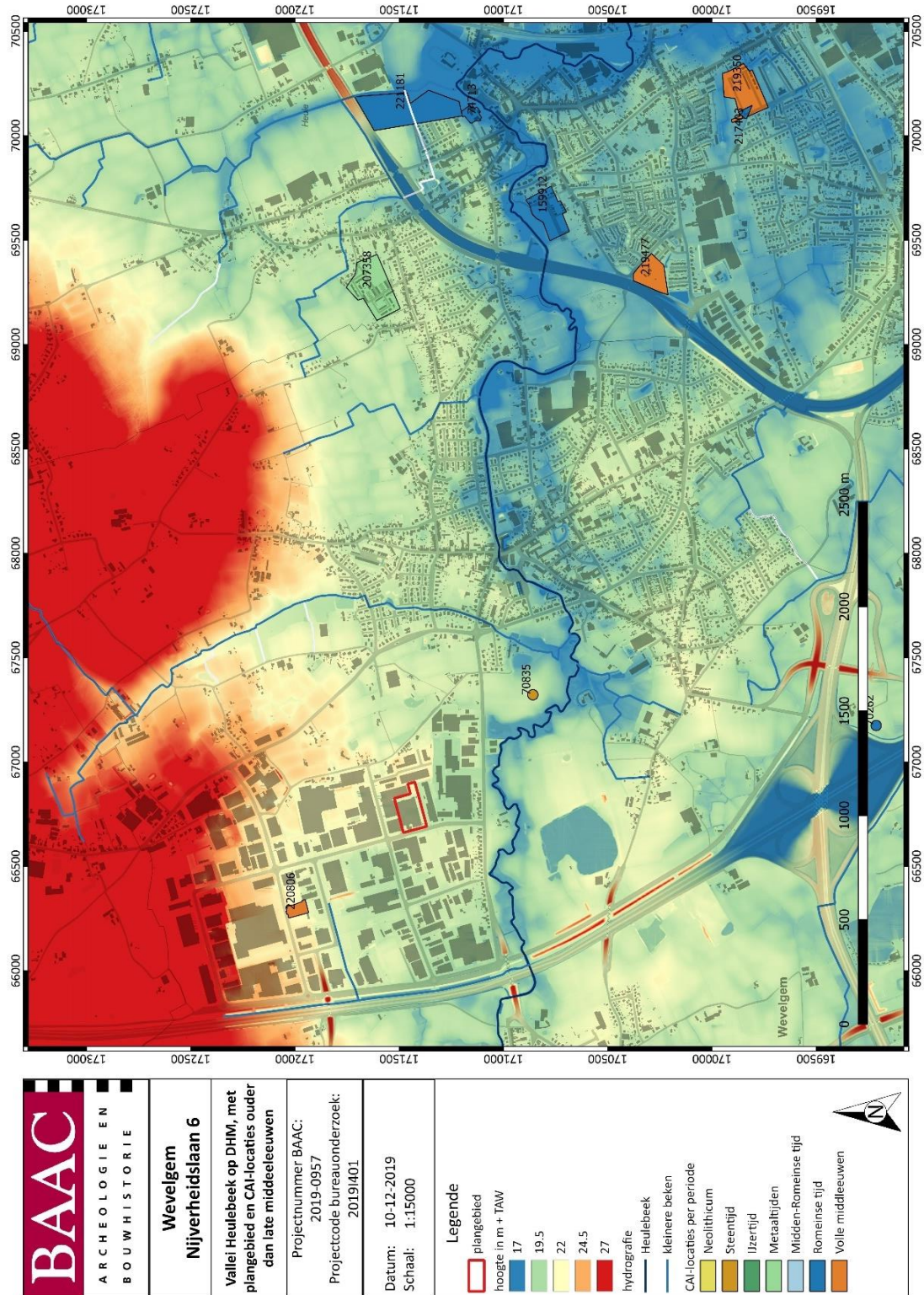
Naast de reeds besproken sites Wevelgem-Industriplein (ID 220806) en Hof van Hondschote (ID 70835), tellen we nog acht sites waar vondsten en structuren werden aangetroffen, ouder dan de late middeleeuwen. Enkel sites ouder dan de late middeleeuwen werden afgebeeld, omdat net deze sites ons meer kunnen vertellen over de alleroudste bewoningsgeschiedenis van het gebied en om een duidelijker beeld te bekomen door recentere CAI-locaties te weren.

Buiten de vallei van de Heulebeek, op 2,5 km van het plangebied werden er te Gullegem-Stierbeek (ID 70262) twee Romeinse waterputten aangetroffen bij archeologisch onderzoek naar aanleiding van de aanleg van de autoweg A17 tussen Kortrijk en Brugge in 1976.

Nog ten zuiden van de Heulebeek werden in Heule, binnen de ring rond Kortrijk, aan de Oogststraat (ID 219477), twee losse silexfragmenten, handgevormd aardewerk uit de metaaltijden en middeleeuws aardewerk aangetroffen, naast verschillende grondsporen, die niet nader konden worden gedateerd. Aan de Moorseelestraat (ID 217403) werd in 2014 een hoeve opgegraven uit de midden-Romeinse tijd. Nog aan de Moorseelestraat en eveneens in 2014 (ID 219350) werden bij proefsleuven bewoningssporen gevonden uit de vroeg-Romeinse periode en de volle en late middeleeuwen.

In de vallei van de Heulebeek, eveneens op het grondgebied van Heule werden aan de Peperstraat (ID 159912) bij sleuven in 2011 sporen gevonden van bewoning in de metaaltijden en de Romeinse periode, naast enkele brandrestengraven en een loopgraaf uit de eerste Wereldoorlog. Nabij een gekende site met walgracht genaamd Hof van Heule (ID 74713) werd er aardewerk gevonden dat de periode van 14^e eeuw tot de nieuwe tijd overspant. Op een perceel aan de Mellestraat (ID 221181) werd bij een veldprospectie lithisch materiaal uit het neolithicum gevonden, waaronder een gesteelde pijlpunt.

Ten noorden van de Heulebeek, op een vergelijkbare hoogte en landschappelijke ligging als het Plangebied aan de Nijverheidslaan ten slotte werd er aan de Roeselaarsestraat in Heule (ID 207358), bij proefsleuven in 2013 een ijzertijdsite aangetroffen. Naast verschillende paalkuilen, waarin zeker één 4-palige structuur kon worden herkend, werden er verschillende handgevormde scherven met chamotteverschraling gevonden.

Plan 17: CAI-locaties⁵⁴, ouder dan de late middeleeuwen, in de vallei van de Heulebeek, met weergaven van DHM⁵⁵ en enkele waterlopen⁵⁶. (digitaal; 1:1; 10.12.2019)

⁵⁴ CAI 2019

⁵⁵ AGIV 2019a

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Vanaf minstens het midden van de 18^e eeuw tot het midden van de 20^e eeuw lijkt het bodembestand binnen het plangebied redelijk onverstoord te zijn gebleven, op de aanwezigheid van een nu verdwenen site met walgracht na, waarvan de walgracht en andere bouwsporen mogelijk in de bodem werd bewaard in het zuiden van het plangebied. Deze walgracht zou uit de late middeleeuwen stammen volgens de CAI (ID 74519), maar er zijn geen historische bronnen voor handen om deze datering verder toe te lichten.

2.3.2 Archeologische verwachting

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er, naast een deel van de zuidelijker gelegen site met walgracht dat misschien deels binnen het plangebied ligt, archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen.

Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode-vroege middeleeuwen) is er niets voorhanden wat betreft historische of archeologische bronnen die relevant zijn voor het plangebied.

Op basis van recent archeologisch onderzoek in de ruimere omgeving en meer bepaald in de vallei van de Heulebeek, die op enkele honderden meters ten zuiden van het plangebied loopt, kunnen er aan de Nijverheidslaan sporen worden verwacht vanaf het neolithicum tot de nieuwe tijd. Ook vondsten uit oudere perioden (paleolithicum, mesolithicum) kunnen in de bodem bewaard zijn.

2.3.3 Syntheseplan

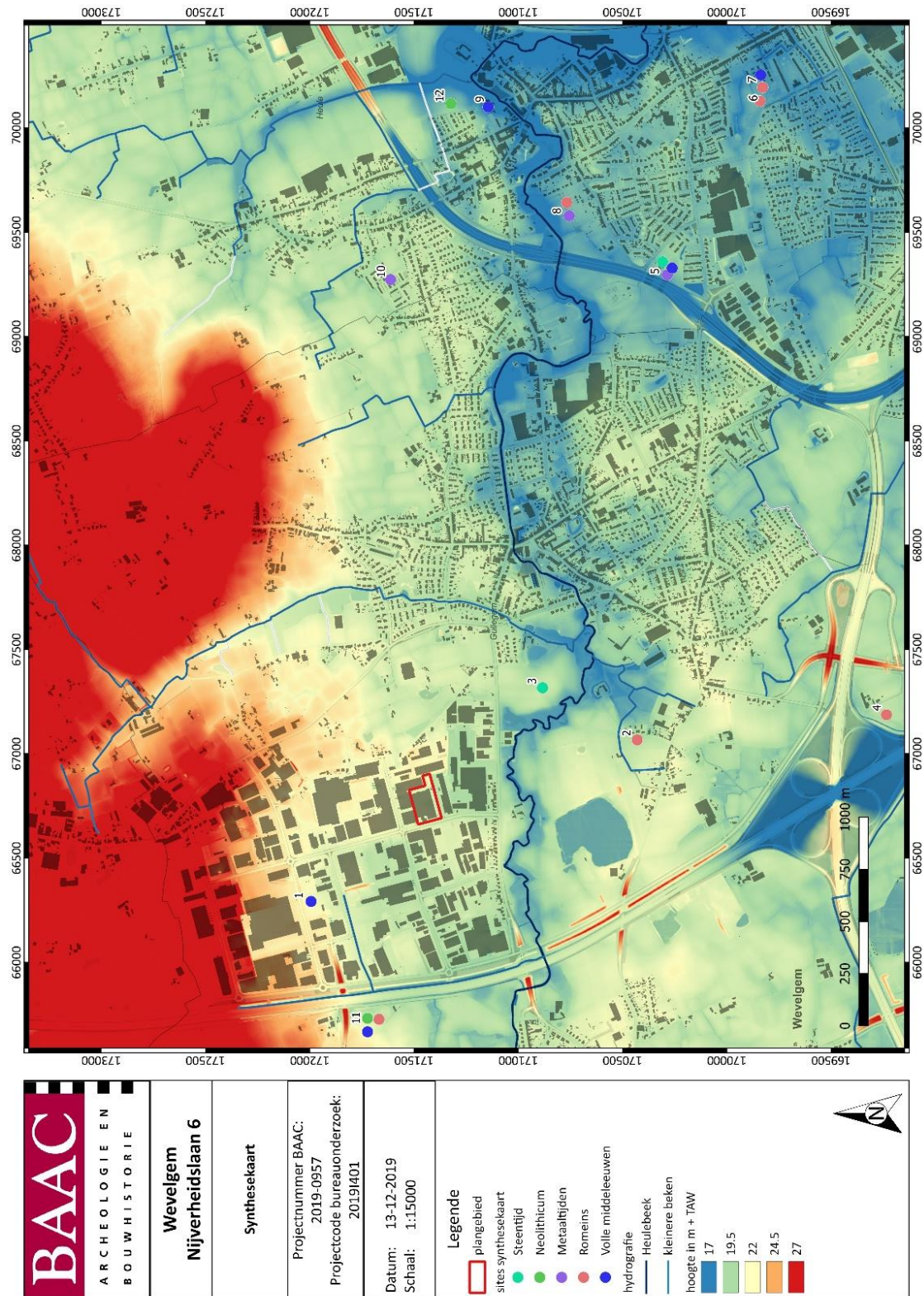
Uit voorgaande mag blijken dat er in de omgeving sprake is van bewoning doorheen het volledige Holoceen. Zelfs oudere sporen werden teruggevonden in de vorm van steentijdartefacten. De sporen van deze bewoning konden reeds sporadisch worden geattesteerd. Op Plan 18 is meteen te zien dat het merendeel van de archeologisch gekende sites zich ten oosten van het plangebied bevindt, in de richting van Heule en Kortrijk iets verder, waar de Heulebeek in de Leie stroomt.

Dat er in de verstedelijkte zone rond Kortrijk een grotere hoeveelheid archeologische sites kon worden vastgesteld, valt eerder te wijten aan de vele bouw- en verkavelingswerken die zich daar de laatste decennia concentreerden en de daaraan gekoppelde archeologische onderzoeken. Vondsten bij vooronderzoek in de directe nabijheid van de site, binnen hetzelfde industrieterrein (Plan 17, 1 & 11) bewijzen alleszins dat er ook stroomopwaarts in de vallei van de Heulebeek nog veel archeologisch onderzoek noodzakelijk is om een duidelijker beeld te vormen van de bewoningsgeschiedenis van het gebied.

De sites die werden afgebeeld op het syntheseplan zijn de volgende: 1: Wevelgem-Industrieplein; 2: Wevelgem-Provinciedomein; 3: Gullegem-Hof van Hondschote; 4: Gullegem-Stierbeek; 5: Heule-Oogststraat; 6: Heule-Moorseelsestraat; 7: Heule-Moorseelsestraat (2); 8: Heule-Peperstraat; 9: Heule-Hof van Heule; 10: Heule-Roeselaarsestraat; 11: Wevelgem-Industrieterrein (proefsleuven 200657); 12: Heule-Mellestraat.

⁵⁶ AGIV 2019b

⁵⁷ EGGERMONT et al. 2006

Plan 18: Synthesekaart, met aanduiding van sites waar sporen ouder dan de late middeleeuwen werden gevonden. Weergegeven op DHM, met locatie waterlopen.⁵⁸ (Toelichting nummering van sites in tekst)

⁵⁸ AGIV 2019a; AGIV 2019b

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

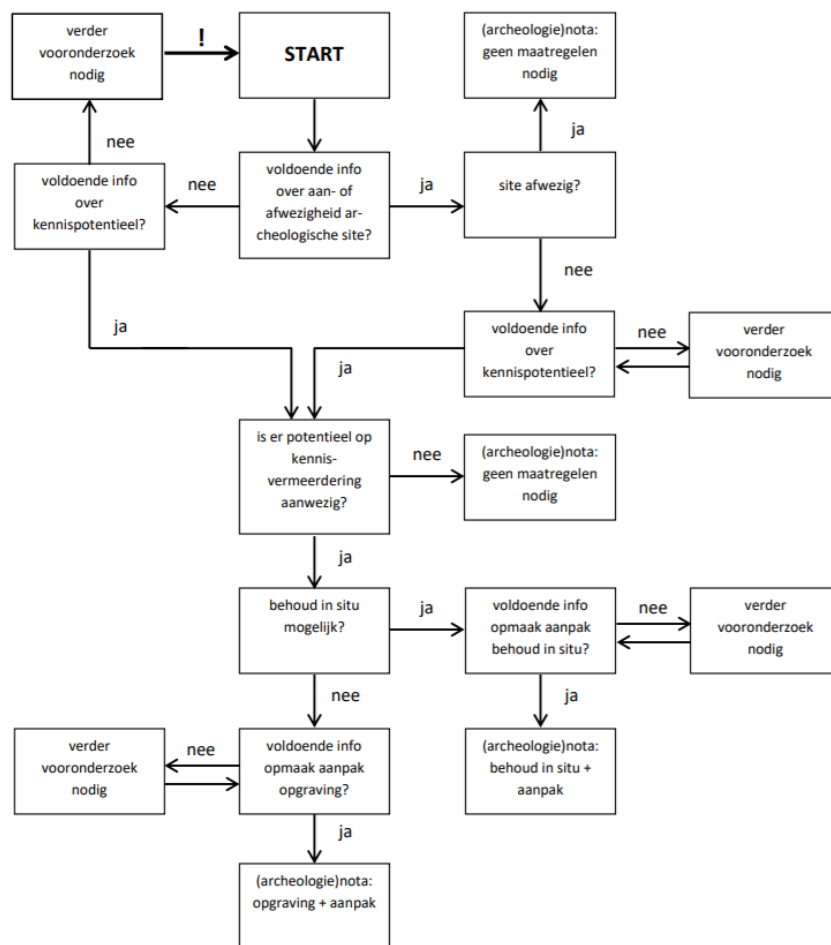
Pas in de tweede helft van de 20^e eeuw werd er binnen het plangebied een bakstenen loods gebouwd, die stelselmatig werd uitgebreid. Enkel een perceel in het oosten van het plangebied lijkt nooit te zijn bebouwd. Het is onzeker welke impact de bouw van deze loods en de aanleg van de omliggende verharding had op het archeologische archief in de bodem.

Archeologisch onderzoek in de directe en ruimere omgeving, op sites met een vergelijkbare landschappelijke ligging als het plangebied aan de Nijverheidslaan, bracht sporen aan het licht uit het neolithicum, de metaaltijden, de Romeinse periode, de middeleeuwen en de eerste Wereldoorlog, net als losse vondsten van bewerkt lithisch materiaal uit de steentijd.

Aangezien het gehele plangebied tot minstens 50 cm onder het maaiveld, onder het koelmagazijn tot 1,39 m onder het maaiveld en lokaal zelfs tot 17 m onder het maaiveld zal worden verstoord, in het kader van de geplande ingreep, en het niet zeker is of het bodembestand bij de aanleg van de bestaande bebouwing volledig werd verstoord, dringt archeologisch vervolgonderzoek zich op.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon onvoldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is dus aangewezen (Figuur 8).

Figuur 8: beslissingsboom voor verder archeologisch onderzoek⁵⁹

2.4.3 Keuze onderzoeksmethode

Tabel 3: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode

METHODE	MOGELIJK	NUTTIG	SCHADELIJK	NOODZAKELIJK	MOTIVATIE
GEOFYSISCH ONDERZOEK	JA	NEE	NEE	NEE	DE VERWACHTE SPOREN BESTAAN VOORNAMELIJK UIT GRONDSPOREN, BIJGEVOLG IS DEZE METHODE NIET NUTTIG OM TOE TE PASSEN
VELDKARTERING	NEE	JA	NEE	NEE	DEZE METHODE GEEFT ONVOLDOENDE ZEKERHEID OVER DE AAN- OF AFWEZIGHEID

⁵⁹ ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2019 fig.3

					VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE EN KAN ENKEL DIENEN TER INDICATIE. BOVENDIEN IS HET TERREIN DE LAATSTE 45 JAAR BIJNA VOLLEDIG BEBOUWD
LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK	JA	JA	NEE	JA	DIENT TE GEBEUREN OM DE STAAT VAN DE BODEM NA TE GAAN ONDER DE AANWEZIGE VERSTORING DOOR DE BOUW VAN DE HUIDIGE BEBOUWING
VERKENNEND/ WAARDEREND BOORONDERZOEK	JA	MISSCHIEN	NEE	NOG NIET BEPAALD	AFHANKELIJK VAN DE RESULTATEN VAN HET LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK, INDIEN GAAF BODEMPROFIEL DIENEN DEZE BORINGEN UITGEVOERD TE WORDEN OM HET STEENTIJD POTENTIEEL NA TE GAAN
PROEFPUTTEN- ONDERZOEK STEENTIJD	JA	MISSCHIEN	NEE	NOG NIET BEPAALD	AFHANKELIJK VAN DE RESULTATEN VAN HET VERKENNEND EN WAARDEREND BOORONDERZOEK
PROEFSLEUVEN/ PROEFPUTTEN ONDERZOEK	JA	MISSCHIEN	JA	NOG NIET BEPAALD	AFHANKELIJK VAN DE RESULTATEN VAN HET LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

Allereerst is het van belang om de gaafheid van de bodem van het onderzoeksterrein onder de aanwezige verstoring te controleren. Daarom zal worden geopteerd voor landschappelijke boringen. Zo kan in één keer nagegaan worden of er archeologische niveaus aanwezig zijn en of deze verstoord zullen worden bij de uitvoer van de geplande werken. Als dit het geval is dienen eventuele archeologische sites in kaart te worden gebracht met het oog op verder onderzoek.

2.4.4 Afbakening onderzoeksterrein

Gezien de volledige oppervlakte van het terrein tot minstens 50 cm onder het maaiveld zal worden verstoord, en over een grote oppervlakte zelfs tot 1,39 m onder het maaiveld, is het noodzakelijk het hele plangebied mee te nemen in het vervolgtraject.

3 Samenvatting

In het kader van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen werd door BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied gesitueerd aan de Nijverheidslaan 6 te Wevelgem. Het terrein bestaat uit twee percelen (427K en 442N3) waarvan één momenteel bebouwd is met een loods (427K). Het is onzeker hoe diep de verstoring onder het gebouw en de verharding errond reikt. De oppervlakte van het terrein bedraagt ca. 21.476 m².

Op het terrein zal door de initiatiefnemer een koelmagazijn worden gebouwd en het terrein zal volledig worden voorzien van verharding. Het koelmagazijn zal gefundeerd worden met een betonnen vloerplaat op 1,39 m onder het maaiveld, die op haar beurt verankerd zal worden door 1269 betonnen palen met een diameter van 66 cm, die tot 17 m onder het maaiveld zullen steken. De voorziene verharding rondom zal tot 50 cm diep reiken. Dit betekent een directe bedreiging voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed.

Het doel van de archeologienota was het inschatten van het bedreigde archeologisch potentieel van het plangebied. Binnen deze archeologienota kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Uit de bureaustudie kon echter de aan-of afwezigheid van archeologische waarden niet uitgesloten worden.

Het terrein situeert zich op de grens van de riviervallei van de Heulebeek en de dekzandrug van Lendlede, op een hoogte variërend tussen 21 en 22,4 m + TAW. Volgens de bodemkaart is het plangebied ingekleurd als OB, oftewel bebouwde zone, rondom komt een matig droge lemig zandbodem met een verbrokkelde B-horizont. De moederbodem wordt gevormd door het tertiaire Lid van Moen, deel van de Formatie van Kortrijk, een mariene afzetting van zandhoudende klei, met daarbovenop grindhoudende zanden, afgezet door een wilde rivier, gevolgd door eolische lagen van afwisselend leem en zand. Uit historische en cartografische bronnen bleek dat het terrein lange tijd akkerland was. Pas omstreeks het midden van de 20^e eeuw werd het terrein bebouwd. Over de periodes ouder dan de 18^e eeuw is geen historische kennis voor handen.

De landschappelijke ligging schept een hoge verwachting van archeologisch erfgoed vanaf de steentijd tot de nieuwe tijd. CAI-meldingen en archeologisch onderzoek in de omgeving bevestigen deze verwachting. Echter is de exacte bodemopbouw van het terrein en de gaafheid ervan niet gekend en dient dit verder geëvalueerd te worden. Vooral de mate van verstoring die gepaard ging met de bouw van de op het terrein aanwezige loods dient te worden nagegaan.

Gezien het beperkte archeologische onderzoek dat in de directe omgeving in haar volledigheid werd uitgevoerd, kan nieuwe data een nieuw licht werpen op de ontginnings- en ontstaansgeschiedenis van de dorpen Gullegem en Moorsele en de bewoningsgeschiedenis van de Heulebeekvallei, die zich uitstrekt ten noordwesten van Kortrijk. Het potentieel op kennisvermeerdering is groot. Kennis over de werkelijke bodemtoestand is nodig om een sluitend antwoord over de aan-of afwezigheid van een archeologische site te kunnen bieden. Hierbij adviseert BAAC Vlaanderen in eerste instantie een vervolgonderzoek aan de hand van een landschappelijk bodemonderzoek om de exacte bodemopbouw en de diepte en aard van eventueel aanwezige verstoringen in kaart te brengen. Daarnaast dienen deze boringen om het steentijdpotentieel te evalueren en de noodzaak van een steentijdonderzoek af te wegen. Daaropvolgend dient aan de hand van een proefsleuvenonderzoek nagegaan te worden of er al dan niet archeologische sporen uit andere periodes op het terrein aanwezig zijn. Een gedetailleerder beeld op het archeologisch traject wordt weergegeven in het Programma van Maatregelen.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Plangebied op orthofoto van 1971, 1979-1990, 2000-2003 en 2014 (digitaal; 1:1; 03.10.2019)	6
Figuur 2: Inplanting funderingspalen toekomstige ingreep (plan in grotere resolutie in bijlage)	9
Figuur 3: Doorsnede funderingspalen (plan in grotere resolutie in bijlage)	10
Figuur 4: De vorming van de Vlaamse Vallei in de loop van het Pleistoceen	17
Figuur 5: Schematische voorstelling van een vlechtend geulenpatroon, zoals dit in de Vlaamse Vallei actief was in het Weichseliaan	18
Figuur 6: Schematische voorstelling van een meanderend rivierenpatroon, zoals dit in de vallei van de Leie/Schelde actief is vanaf het laatglaciaal. 1: Kronkelwaarden (binnenkant van de rivierbocht), 2: Oeverwal (buitenkant van de rivierbocht), 3: Komgronden, 4: Oude, verlande riviermeander	19
Figuur 7: Kenmerken van de quartairgeologische kaart 1:200.000 betreffende het plangebied	24
Figuur 8: beslissingsboom voor verder archeologisch onderzoek	43

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 01.10.2019)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 01.10.2019)	3
Plan 3: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (digitaal; 1:1; 9.12.2019)	8
Plan 4: Weergave impact bouwwerken op orthofoto (digitaal; 1:1; 13.12.2019)	11
Plan 5: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 01.10.2019)	15
Plan 6: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) (digitaal; 1:1; 01.10.2019)	16
Plan 7: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 01.10.2019)	21
Plan 8: Plangebied op de quartairgeologische kaart (digitaal; 1:20.000; 01.10.2019)	22
Plan 9: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 01.10.2019)	23
Plan 10: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 03.10.2019)	25
Plan 11: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 01.10.2019)	29
Plan 12: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 01.10.2019)	30
Plan 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 01.10.2019)	31
Plan 14: Plangebied op de Poppkaart (analoog; 1:1.250-1:7.500; 01.10.2019)	32
Plan 15: Plangebied op de topografische kaart van het MGI uit 1948 (analoog; 1:20.000; 10.12.2019)	33
Plan 16: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart (digitaal; 1:1; 10.12.2019)	35
Plan 17: CAI-locaties, ouder dan de late middeleeuwen, in de vallei van de Heulebeek, met weergaven van DHM en enkele waterlopen. (digitaal; 1:1; 10.12.2019)	39
Plan 18: Synthesekaart, met aanduiding van sites waar sporen ouder dan de late middeleeuwen werden gevonden. Weergegeven op DHM, met locatie waterlopen. (Toelichting nummering van sites in tekst)	41

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.	34
Tabel 2: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio	37
Tabel 3: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode	43

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2017. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.
- AGIV, 2018. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Bodemerosiekaart.
- AGIV, 2019a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogte Model.
- AGIV, 2019b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootchalig Referentiebestand (GRB).
- AGIV, 2019c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1971, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019d. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019e. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2012, Vlaanderen.
- AGIV, 2019f. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019g. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, zomeropnamen, kleur, 2000-2003, Vlaanderen.
- AGIV, 2019h. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, zomeropnamen, kleur, 2014, Vlaanderen.
- AGIV, 2019i. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: QUARTAIR. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019j. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- BORREMANS, M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent: Academia Press.
- CAI, 2019. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.
- CARTESIUS, 2019. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.
- DEBRABANDERE, F., 2010. *De Vlaamse Gemeentenamen* Davidsfonds, ed.,
- DOV VLAANDEREN, 2019a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2019b. Databank Ondergrond Vlaanderen, Neogeen/paleogeen (Tertiair). Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2019c. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- EGGERMONT, N. et al., 2006. *Rapport van het archeologische onderzoek op het industrieterrein van Gullegem-Moorsele te Wevelgem (16 januari – 16 juni 2006), onuitgegeven rapport gemeente Wevelgem*,

- GEOPUNT, 2019a. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019b. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019c. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019d. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019e. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845).
- GEOPUNT, 2019f. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854).
- DE GEYTER, G., 2001. *Toelichting bij de geologische kaart van België, Vlaams gewest, Kaartblad 27-28-36 Proven-IEPER-Ploegsteert*, Brussel.
- DE GEYTER, G., 1999. *Toelichting bij de Geologische kaart van België (Vlaams Gewest). Kaartblad 29: Kortrijk*, Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie.
- HASQUIN, H., VAN UYTVEN, R. & DUVOSQUEL, J.-M., 1980. *Gemeenten van België. Geschiedkundig en administratief-geografisch woordenboek.*, Gemeentekrediet van België.
- IOE, 2019. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroenderfgoed.be>.
- KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2019. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.
- ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN, 2019. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2017. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.
- AGIV, 2018. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Bodemerosiekaart.
- AGIV, 2019a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogte Model.
- AGIV, 2019b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootchalig Referentiebestand (GRB).
- AGIV, 2019c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1971, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019d. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019e. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2012, Vlaanderen.
- AGIV, 2019f. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig,

- winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019g. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, zomeropnamen, kleur, 2000-2003, Vlaanderen.
- AGIV, 2019h. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, zomeropnamen, kleur, 2014, Vlaanderen.
- AGIV, 2019i. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: QUARTAIR. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2019j. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- BORREMANS, M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent: Academia Press.
- CAI, 2019. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.
- CARTESIUS, 2019. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.
- DEBRABANDERE, F., 2010. *De Vlaamse Gemeentenamen* Davidsfonds, ed.,
- DOV VLAANDEREN, 2019a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2019b. Databank Ondergrond Vlaanderen, Neogeen/paleogeen (Tertiair). Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- DOV VLAANDEREN, 2019c. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- EGGERMONT, N. et al., 2006. *Rapport van het archeologische onderzoek op het industrieterrein van Gullegem-Moorsele te Wevelgem (16 januari – 16 juni 2006), onuitgegeven rapport gemeente Wevelgem*,
- GEOPUNT, 2019a. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019b. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019c. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019d. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2019e. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845).
- GEOPUNT, 2019f. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854).
- DE GEYTER, G., 2001. *Toelichting bij de geologische kaart van België, Vlaams gewest, Kaartblad 27-28-36 Proven-IEPER-Ploegsteert*, Brussel.

- DE GEYTER, G., 1999. *Toelichting bij de Geologische kaart van België (Vlaams Gewest). Kaartblad 29: Kortrijk*, Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie.
- HASQUIN, H., VAN UYTVEN, R. & DUVOSQUEL, J.-M., 1980. *Gemeenten van België. Geschiedkundig en administratief-geografisch woordenboek.*, Gemeentekrediet van België.
- IOE, 2019. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroenderfgoed.be>.
- KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2019. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.
- ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN, 2019. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.

6 Bijlagen

Bijlage 1: palenplan en doorsnede